

Bryssel, 16. helmikuuta 2023
(OR. en)

6290/23

Toimielinten välinen asia:
2022/0039(COD)

CODEC 168
ESPACE 4
RECH 43
COMPET 98
IND 47
EU-GNSS 5
TRANS 52
AVIATION 31
MAR 18
TELECOM 35
MI 100
CSC 74
CSCGNSS 1
CSDP/PSDC 119
PE 7

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI
unionin turvallisten yhteyksien ohjelman perustamisesta vuosiksi 2023–
2027
– Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset
(Strasbourg, 13.–16. helmikuuta 2023)

I JOHDANTO

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 294 artiklan määräysten sekä yhteispäätösmenettelyyn sovellettavia käytännön menettelytapoja koskevan yhteisen julistuksen¹ mukaisesti neuvosto, Euroopan parlamentti ja komissio ovat olleet useita kertoja epävirallisesti yhteydessä toisiinsa, jotta asiasta päästäisiin yhteisymmärrykseen jo ensimmäisessä käsittelyssä.

¹ EUVL C 145, 30.6.2007, s. 5.

Tässä yhteydessä teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan (ITRE) puheenjohtaja Cristian-Silviu BUSOI (EPP, RO) esitti kyseisen valiokunnan puolesta kompromissitarkistuksen (tarkistus 2) asiakohdassa mainittuun asetusehdotukseen. Tästä tarkistuksesta oli sovittu edellä mainitussa epävirallisessa yhteydenpidossa. Muita tarkistuksia ei esitetty.

II ÄÄNESTYS

Täysistunnon äänestyksessä 14. helmikuuta 2023 hyväksyttiin edellä mainittua asetusehdotusta koskeva kompromissitarkistus (tarkistus 2). Muita tarkistuksia ei hyväksytty. Näin tarkistettu komission ehdotus muodostaa Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, joka on liitteenä olevassa lainsäädäntöpäätöslauselmassa².

Euroopan parlamentin kanta vastaa sitä, mitä toimielinten kesken oli aiemmin sovittu. Neuvoston pitäisi näin ollen voida hyväksyä Euroopan parlamentin kanta.

Säädös annettaisiin sitten Euroopan parlamentin kantaa vastaavassa sanamuodossa.

² Lainsäädäntöpäätöslauselmassa olevaan Euroopan parlamentin kannan versioon on merkitty komission ehdotukseen tehdyistä tarkistuksista johtuvat muutokset. Lisäykset komission tekstiin on *lihavoitu ja kursivoitu*. Poistot on osoitettu merkillä "■".

P9_TA(2023)0033

Unionin turvallisten yhteyksien ohjelma vuosiksi 2023–2027

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 14. helmikuuta 2023 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin turvallisten yhteyksien ohjelman perustamisesta vuosiksi 2023–2027 (COM(2022)0057 – C9-0045/2022 – 2022/0039(COD))

(Tavallinen lainsäätämisympäristö: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2022)0057),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 189 artiklan 2 kohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0045/2022),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen sekä neuvoston edustajan 23. marraskuuta 2022 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,
 - ottaa huomioon budjettivaliokunnan lausunnon,
 - ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunnan mietinnön (A9-0249/2022),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. hyväksyy tämän päätöslauselman liitteenä olevan Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisen lausuman, joka julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa;
 3. hyväksyy tämän päätöslauselman liitteenä olevan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteisen lausuman, joka julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa;
 4. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;

5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

P9_TC1-COD(2022)0039

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 14. helmikuuta 2023, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/... antamiseksi unionin turvallisten yhteyksien ohjelman perustamisesta vuosiksi 2023–2027

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 189 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä³,

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 14. helmikuuta 2023.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto piti 19 ja 20 päivänä joulukuuta 2013 antamissaan päätelmissä myönteisenä sitä, että valtiollisen satelliittiviestinnän seuraavaa sukupolvea valmistellaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, komission ja Euroopan avaruusjärjestön (ESA) kesken. Valtiollinen *satelliittiviestintä on* myös nimetty yhdeksi tekijäksi Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa kesäkuussa 2016. Valtiollisella *satelliittiviestinnällä olisi* osaltaan edistettävä EU:n vastausta hybridiuhkiin ja tarjottava tukea EU:n meriturvallisuusstrategialle ja *EU:n* arktiselle politiikalle.
- (2) Maaliskuun 21 ja 22 päivänä 2019 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä korostettiin, että unionin on entistä tehokkaammin kehitettävä kilpailukykyistä, turvallista, osallistavaa ja eettistä digitaloutta, jolla on maailmanluokan yhteydet.
- (3) Komission 22 päivänä helmikuuta 2021 antamassa tiedonannossa ”Siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita koskeva toimintasuunnitelma” todetaan, että sen tavoitteena on mahdollistaa Euroopassa nopeiden yhteyksien käyttö jokaiselle ja tarjota häiriönsietokykyinen yhteysjärjestelmä, jonka avulla yhteydet toimivat Euroopassa missä tahansa tilanteessa.

- (4) *Neuvoston 21 päivänä maaliskuuta 2022 hyväksymässä turvallisuus- ja puolustusalan strategisessa kompassissa todetaan, että unionin ja sen jäsenvaltioiden avaruusinfrastruktuurit vahvistavat selviytymiskykyämme ja tarjoavat keskeisiä palveluja, jotka korvaavat televiestintäinfrastruktuurit tai täydentävät niitä. Tätä varten niissä kehoitetaan unionia työstämään ehdotusta unionin avaruuspohjaisesta maailmanlaajuisesta suojatusta viestintäjärjestelmästä.*

- (5) *Yksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/696⁴ perustetun unionin avaruusohjelman komponenteista on GOVSATCOM, jonka tavoitteena on varmistaa luotettavien, turvallisten, **skaalautuvien** ja kustannustehokkaiden satelliittiviestintäpalvelujen pitkän aikavälin saatavuus GOVSATCOMin käyttäjille. Asetuksen (EU) 2021/696 mukaan GOVSATCOM-komponentin ensimmäisessä vaiheessa ■ eli noin vuoteen 2025 asti olemassa olevaa kapasiteettia **yhdistettäisiin ja yhteiskäytettäisiin GOVSATCOM-keskittymän kautta**. Tässä yhteydessä komission on määrä hankkia GOVSATCOM-kapasiteetteja jäsenvaltioilta, joilla on kansallisia järjestelmiä ja avaruusvalmiuksia, sekä kaupallisilta satelliittiviestinnän tai -palvelujen tarjoajilta ottaen huomioon unionin keskeiset turvallisuusintressit. Kyseisessä ensimmäisessä vaiheessa GOVSATCOM-palveluita otetaan käyttöön asteittaisen lähestymistavan pohjalta **ottaen huomioon GOVSATCOM-keskittymän infrastruktuuriin liittyvien valmiuksien kehittäminen**. Kyseinen lähestymistapa perustuu myös siihen, että jos ensimmäisen vaiheen aikana kysynnän ja tarjonnan tulevaa kehitystä koskeva yksityiskohtainen analyysi osoittaa, että se oli riittämätön kehittyvän kysynnän kattamiseksi, on tarpeen tehdä päätös toiseen vaiheeseen siirtymisestä ja uuden räätälöidyn avaruusinfrastruktuurin tai -kapasiteettien kehittämisestä yhteistyössä yksityisen sektorin, esimerkiksi unionin satelliittioperaattoreiden kanssa.*

⁴ *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/696, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) N:o 912/2010, (EU) N:o 1285/2013 ja (EU) N:o 377/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 69).*

- (6) *Neuvoston poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea hyväksyi 22 päivänä maaliskuuta 2017 asiakirjan korkean tason siviili- ja sotilaskäyttäjien tarpeista valtiollista satelliittiviestintää, jäljempänä 'GOVSATCOM', varten, jonka Euroopan ulkosuhdehallinto, jäljempänä 'EUH', valmisteli ja jonka kanssa Euroopan puolustusviraston vuonna 2013 hyväksymässä yhteisessä henkilöstötavoitteessa yksilöimät sotilaskäyttäjien vaatimukset ja komission keräämät siviilikäyttäjien tarpeet on yhdistetty. Komission myöhemmin toteuttamista analyyseistä ilmeni, että unionin nykyinen satelliittiviestintätarjonta, joka perustuu jäsenvaltioiden kansallisten järjestelmien ja yksityisen sektorin kapasiteetteihin, ei vastaa valtiollisen kysynnän tiettyihin uusiin tarpeisiin, jotka koskevat yhä enenevässä määrin parempia turvallisuusratkaisuja, lyhyttä vasteaikaa ja maailmanlaajuista kattavuutta. Kyseisiä tarpeita olisi seurattava ja arvioitava säännöllisesti.*

- (7) *Tekniikan viimeaikainen kehitys on mahdollistanut ei-geostationaarisen kiertoradan (NGSO) viestintäjärjestelmien syntymisen ja sen, että ne ovat asteittain ryhtyneet tarjoamaan nopeita lyhyen vasteajan yhteyspalveluja. Julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien muuttuviin tarpeisiin on nyt tilaisuus vastata kehittämällä ja ottamalla käyttöön lisäinfrastruktuuria, sillä tarvittavien palvelujen tarjoamiseen tarvittavia Kansainvälisen televiestintäliiton taajuuksia on tällä hetkellä vapaana unionissa. Jos taajuuksia ei käytetä, kyseisistä taajuuksista tulee vanhentuneita ja ne voidaan myöntää muille toimijoille. Koska taajuudet ja kiertoratapaikat ovat kutistuva resurssi, komission olisi hyödynnettävä tämä tilaisuus ja tehtävä jäsenvaltioille avoimella ja läpinäkyvällä menettelyllä erillisiä käyttöluvasopimuksia valtiolliseen infrastruktuuriin perustuvien valtiollisten palvelujen tarjoamisesta niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka tarjoavat käyttöön taajuuksia. Yksityinen sektori on vastuussa kaupallisten palvelujen tarjoamiseen tarvittavia taajuuksia koskevien oikeuksien hankkimisesta.*
- (8) Unionin valtiollisten toimijoiden tarve turvallisille ja luotettaville *avaruusratkaisuihin perustuville* satelliittiviestintäpalveluille kasvaa koko ajan erityisesti siksi, että ne ovat *toteuttamiskelpoisin* vaihtoehto silloin, kun maarakkaisuihin perustuvia viestintäjärjestelmiä ei ole tai niissä on häiriöitä tai ne ovat epäluotettavia. Kohtuuhintainen ja kustannustehokas mahdollisuus käyttää *satelliittiviestintää* on välttämätön *myös alueilla, joilla ei ole maanpäällistä infrastruktuuria, kuten valtamerillä, ilmatilassa, syrjäisillä alueilla ja alueilla, joilla maanpäälliseen infrastruktuuriin kohdistuu merkittäviä käyttökeskeytyksiä tai siihen ei voida luottaa kriisitilanteissa. Satelliittiviestintä voi parantaa viestintäverkkojen yleistä häiriönsietokykyä esimerkiksi tarjoamalla vaihtoehdon, jos maanpäälliseen paikalliseen infrastruktuuriin kohdistuu fyysisiä iskuja tai kyberhyökkäyksiä taikka onnettomuuden, luonnonkatastrofin tai ihmisen aiheuttaman katastrofin sattuessa.*

(9) Unionin olisi varmistettava unionin teknologiseen ja teolliseen perustaan tukeutuvien häiriönsietokykyisten, maailmanlaajuisten, **turvallisten, suojattujen, keskeytymättömien**, taattujen ja joustavien satelliittiviestintäratkaisujen tarjoaminen muuttuviin valtiollisiin tarpeisiin **ja vaatimuksiin**, jotta voidaan parantaa jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten toiminnan häiriönsietokykyä █ .

█

(10) Sen vuoksi on tärkeää perustaa uusi ohjelma eli unionin turvallisten yhteyksien ohjelma, jäljempänä 'ohjelma', unionin **satelliittipohjaisen ja monikiertorataisen** viestintäinfrastruktuurin tarjoamiseksi **valtiolliseen käyttöön samalla, kun olemassa olevia ja tulevia** kansallisia ja eurooppalaisia kapasiteetteja **integroidaan ja täydennetään GOVSATCOM-komponentin puitteissa ja kehitetään edelleen** eurooppalaista kvanttiviestintäinfrastruktuuria, jäljempänä 'EuroQCI', koskevaa aloitetta **ja integroidaan se asteittain turvallisten yhteyksien järjestelmään.**

- (11) Ohjelman olisi *vastattava uusiin* valtiollisiin *tarpeisiin, jotka koskevat parempia turvallisuusratkaisuja, lyhyttä vasteaikaa ja maailmanlaajuista kattavuutta. Sillä olisi varmistettava turvallisten, itsenäisten, luotettavien ja kustannustehokkaiden valtiollisten satelliittiviestintäpalvelujen keskeytymätön maailmanlaajuinen tarjonta ja pitkän aikavälin saatavuus, mikä tukee kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä ja suojaamista, tilannetietoisuutta, ulkoisia toimia, kriisinhallintaa sekä unionin ja jäsenvaltioiden talouden, turvallisuuden ja puolustuksen kannalta kriittisiä sovelluksia erityisen valtiollisen infrastruktuurin kautta, joka integroi ja täydentää GOVSATCOMin valmiuksia. Lisäksi ohjelmassa olisi asetettava valtiollisten palvelujen tarjoaminen etusijalle ja annettava Euroopan yksityiselle sektorille mahdollisuus tarjota markkinatutkimuksen, myös julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien kuulemisen, perusteella kaupallisia palveluja kaupallisen infrastruktuurin kautta.*

(12) *Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (EU) 2022/2481⁵ vahvistetaan joukko tavoitteita, joilla edistetään häiriönsietokykyisten, suojattujen, suorituskykyisten ja kestävien digitaalisten infrastruktuurien kehittämistä unionissa, mukaan lukien komission ja jäsenvaltioiden digitaalisatiotavoite gigabittiyhteyksien saavuttamiseksi kaikille vuoteen 2030 mennessä. Ohjelman olisi mahdollistettava kansalaisten ja yritysten yhteydet koko unionissa ja maailmanlaajuisesti myös tarjoamalla muun muassa kohtuuhintaisia nopeita laajakaistayhteyksiä, joista voi olla apua viestinnän katvealueiden poistamisessa ja yhteenkuuluvuuden lisäämisessä kaikkialla unionissa, myös sen syrjäisimmillä alueilla, maaseutualueilla, kaukana sijaitsevilla, syrjäisillä ja eristyksissä olevilla alueilla sekä saarilla. Satelliittipalveluilla ei tällä hetkellä voida korvata maassa sijaitsevien verkkojen suorituskykyä, mutta niiden avulla voidaan kuroa umpeen digitaalista kuilua ja tarvittaessa jopa edistää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972⁶ yleisiä tavoitteita.*

⁵ *Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4).*

⁶ *Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).*

(13) Ohjelman olisi sen vuoksi koostuttava määrittely-, suunnittelu-, kehittämis- ja validointitoimista sekä niihin liittyvistä käyttöönottoimista, jotka koskevat ensimmäisten valtiollisten palvelujen tarjoamisen edellyttämän ensivaiheen avaruus- ja maainfrastruktuurin rakentamista. Tämän jälkeen ohjelmassa olisi aloitettava asteittainen käyttöönotto, jonka tarkoituksena on täydentää sellaisten kehittyneiden valtiollisten palvelujen tarjoamiseen tarvittavaa avaruus- ja maainfrastruktuuria, joita ei tällä hetkellä ole saatavilla ja jotka ovat nykyisiä eurooppalaisia satelliittiviestintäpalveluja kehittyneempiä. Ohjelmalla olisi myös edistettävä sellaisten päätelaitteiden kehittämistä, joilla voidaan hyödyntää kehittyneitä viestintäpalveluja. Hyödyntämistoimet olisi aloitettava mahdollisimman pian eli pyrkimällä tarjoamaan ensimmäiset valtiolliset palvelut viimeistään vuonna 2024, jotta julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman pian. Sen jälkeen ohjelmassa olisi oltava toimia, joilla saatetaan valmiiksi avaruus- ja maainfrastruktuuri, jota tarvitaan täydellisen toimintakyvyn saavuttamiseen viimeistään vuonna 2027. Hyödyntämistoimiin kuuluisivat valtiollisten palvelujen tarjoaminen, avaruus- ja maainfrastruktuurin käyttö, ylläpito ja jatkuva parantaminen käyttöönoton jälkeen sekä valtiollisten palvelujen tulevien sukupolvien kehittäminen.

(14) Jäsenvaltiot allekirjoittivat kesäkuussa 2019 [] eurooppalaista kvanttiviestintäinfrastruktuuria (EuroQCI) koskevan julistuksen [], jäljempänä ’julistus’, jossa ne sopivat tekevänsä yhteistyötä komission kanssa ja ESAn tuella koko unionin kattavan kvanttiviestintäinfrastruktuurin kehittämiseksi. Julistuksen mukaan EuroQCI pyrkii ottamaan käyttöön sertifioidun turvallisen päästä päähän ulottuvan kvanttiviestintäinfrastruktuurin, joka mahdollistaa tietojen siirron ja tallentamisen [] ja joka pystyy yhdistämään kriittiset julkiset viestintäresurssit kaikkialla unionissa. ***Ohjelmalla edistetään julistuksen tavoitteiden saavuttamista kehittämällä EuroQCI:n avaruus- ja maainfrastruktuuri, joka on integroitu ohjelman valtiolliseen infrastruktuuriin, sekä kehittämällä ja ottamalla käyttöön EuroQCI:n maanpäällistä infrastruktuuria, joka on jäsenvaltioiden omistuksessa.*** EuroQCI:n avaruus-, ***maa- ja maanpäällistä*** infrastruktuuria olisi kehitettävä ohjelmassa kahdessa päävaiheessa, jotka ovat alustava validointivaihe, ***joka voi käsittää useiden eri teknologioiden ja yhteyskäytäntöjen kehittämisen ja validoinnin, ja täysimittainen käyttöönotto***vaihe, ***johon*** sisältyvät asianmukaiset ratkaisut satelliittien välisiin yhteyksiin ja datan välittämiseen satelliittien sekä ***maa- ja maanpäällisen*** infrastruktuurin välillä [] .

- (15) *Yksi EuroQCI:n päätoiminnoista on kvanttipohjainen salausavainten jakelu (QKD). QKD-teknologia ja -tuotteet eivät ole toistaiseksi riittävän kehittyneitä, jotta niitä voitaisiin käyttää EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen. QKD:n turvallisuuteen liittyvät keskeiset kysymykset, kuten QKD-protokollien standardointi, sivukanava-analyysi ja arviointimenetelmät, on vielä ratkaistava. Ohjelmalla olisi sen vuoksi tuettava EuroQCI-teknologiaa ja sallittava saatavilla olevien hyväksytyjen salaustuotteiden sisällyttäminen infrastruktuuriin.*
- (16) *Jotta EU:n turvallisuusluokitellut tiedot voidaan suojata riittävän turvallisella tavalla, kvanttilaskennan aiheuttamat uhkat olisi torjuttava ensisijaisesti käyttämällä toimintatapana perinteisten ratkaisujen, jälkikvanttisalauksen ja mahdollisesti QKD-teknologian yhdistelmää. Ohjelmassa olisi sen vuoksi käytettävä tällaisia toimintatapoja, jotta varmistetaan sekä huipputason salaus että avaintenjakelu.*

I

- (17) Unionin satelliittiviestintäkapasiteetin laajentamiseksi ohjelman infrastruktuurin olisi **perustuttava** GOVSATCOM-komponenttia varten kehitettyyn infrastruktuuriin **ja** sen olisi **täydennettävä** sitä, minkä lisäksi GOVSATCOM-komponenttia varten kehitetty infrastruktuuri olisi integroitava ohjelman infrastruktuuriin. Ohjelman maainfrastruktuurin olisi erityisesti **perustuttava** GOVSATCOM-keskittymiin, **joita olisi asteittain laajennettava käyttäjien tarpeiden mukaan** muiden maasegmentin resurssien **avulla, mukaan lukien resurssit jäsenvaltioista, jotka haluavat osallistua enemmän, toiminnallisten ja turvallisuusvaatimusten pohjalta.**
- (18) **Ohjelman olisi parannettava turvallisia yhteyksiä** strategisesti **tärkeillä maantieteellisillä alueilla**, kuten **Afrikassa ja** arktisella alueella **sekä Itämeren, Mustanmeren, Välimeren ja Atlantin alueilla. Ohjelmassa tarjottavien palvelujen olisi myös** edistettävä geopoliittista häiriönsietokykyä tarjoamalla lisäyhteyksiä kyseisten alueiden poliittisten tavoitteiden sekä komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 1 päivänä joulukuuta 2021 antaman yhteisen tiedonannon ”Global Gateway” mukaisesti.

- (19) Ohjelmaa varten rakennetut satelliitit **voitaisiin** varustaa **osajärjestelmillä, mukaan lukien** hyötykuormat, joiden avulla voidaan lisätä unionin avaruusohjelman komponenttien kapasiteettia ja palveluja ■ ja sitä kautta kehittää täydentäviä **muuta kuin viestintäpalveluja, joista päätetään** asetuksessa (EU) 2021/696 säädetyin **ohjelmakomitean asiaankuuluvan kokoonpanon kokouksessa ja jotka pannaan täytäntöön tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin, sanotun kuitenkin vaikuttamatta viestintäpalveluihin. Jos unionin avaruusohjelman komponenteille koitua hyöty voidaan todeta asianmukaisesti käyttäjätarpeiden ja budjettirajoitusten näkökulmasta, kyseisiä osajärjestelmiä voitaisiin kehittää niin, että ne tarjoavat** vaihtoehtoisia paikannus-, navigointi- ja ajanmäärityspalveluja, jotka täydentävät Galileoa, varmistavat Euroopan geostationaarisen navigointilisäjärjestelmän (EGNOS) viestien lähettämisen lyhyemmällä vasteajalla, tarjoavat avaruuden valvontaan avaruusperusteisia antureita ja tukevat Copernicus-ohjelman nykyisten valmiuksien parantamista erityisesti hätä- ja pelastuspalveluissa. **Lisäksi kyseiset osajärjestelmät voisivat tarjota muita kuin viestintäpalveluja jäsenvaltioille sillä edellytyksellä, että tämä ei vaikuta ohjelman turvallisuuteen ja määrärahoihin.**

- (20) Kun otetaan huomioon ohjelman valtiollisen maainfrastruktuurin merkitys ohjelmalle ja sen vaikutus ohjelman turvallisuuteen, komission olisi määritettävä tällaisen infrastruktuurin sijainti *yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti ja avointa ja läpinäkyvää menettelyä noudattaen varmistaakseen tasapuolisen jakautumisen jäsenvaltioiden kesken. Euroopan unionin avaruusohjelmavirasto, jäljempänä 'avaruusohjelmavirasto', tai tarvittaessa ESA* toimivaltansa puitteissa voisi osallistua ohjelman valtiollisen maainfrastruktuurin, *johon on integroitu myös GOVSATCOM-komponentin puitteissa kehitetty infrastruktuuri*, käyttöönottoon.
- (21) Unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuden sekä valtiollisten palveluiden ■ turvallisuuden ja eheyden varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että ohjelman avaruusresurssit laukaistaan *unionin alueelta. Asianmukaisesti perustelluissa poikkeuksellisissa olosuhteissa tällaiset laukaisut olisi voitava toteuttaa kolmannen maan alueelta. Raskaiden ja keskikokoisten kantorakettien lisäksi pienet kantoraketit ja mikrokantoraketit voisivat* tarjota lisäjoustoa avaruusresurssien nopean käyttöönoton mahdollistamiseksi.

- (22) On tärkeää, että unioni omistaa kaikki aineelliset ja aineettomat resurssit, jotka liittyvät *ohjelmassa kehitettyyn* valtiolliseen infrastruktuuriin, *maanpäällistä EuroQCI-infrastruktuuria lukuun ottamatta*, varmistaen samalla, että Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ja sen 17 artiklaa noudatetaan. Vaikka unioni omistaisi kyseiset resurssit, sen olisi voitava antaa tämän asetuksen mukaisesti ja silloin, kun se katsotaan tapauskohtaisen arvioinnin perusteella asianmukaiseksi, tällaiset resurssit kolmansien osapuolten käyttöön tai luopua niistä. ■
- (23) *Unionin laajuisiin aloitteisiin, kuten turvallisia yhteyksiä koskevaan aloitteeseen, vaikuttaa eri puolille unionia sijoittautuneiden avaruusalan toimintaketjun alku- ja loppupään innovatiivisten pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', startup-yritysten ja suurten yritysten laaja osallistuminen. Viime vuosina jotkin avaruusalan toimijat ovat haastaneet avaruusalaan, etenkin startup- ja pk-yritykset, jotka ovat kehittäneet innovatiivisia, markkinavetoisia avaruusteknologioita ja -sovelluksia toisinaan erilaisten liiketoimintamallien avulla. Jotta voidaan varmistaa unionin avaruusekosysteemin kilpailukyky, ohjelmalla olisi maksimoitava Euroopan avaruusekosysteemissä, myös uudessa avaruustoiminnassa, erityisesti markkinavetoisia uusia avaruusteknologioita ja -sovelluksia kehittävien pk-yritysten, midcap-yritysten ja startup-yritysten kehittämien innovatiivisten ja murroksellisten teknologioiden sekä uusien liiketoimintamallien käyttö, ja sen olisi katettava koko avaruusalan arvoketju mukaan lukien sen alku- ja loppupään segmentit.*

- (24) *On olennaisen tärkeää kannustaa yksityisen sektorin investointeja asianmukaisilla hankinnoilla ja palvelusopimusten yhdistämisellä, mikä vähentää epävarmuutta ja parantaa julkisen sektorin palvelutarpeiden pitkän aikavälin näkyvyyttä ja ennustettavuutta.* Euroopan avaruusteollisuuden kilpailukyvyyn varmistamiseksi tulevaisuudessa ohjelmalla olisi *myös* tuettava avaruuteen liittyvien korkean tason pätevyyksien kehittämistä ja koulutustoimintaa sekä edistettävä yhtäläisiä mahdollisuuksia, sukupuolten tasa-arvoa ja naisten osallistumista, jotta saadaan käyttöön unionin kansalaisten koko potentiaali tällä alalla.
- (25) *Ohjelmassa olisi mahdollisuuksien mukaan minimoitava sen ympäristövaikutukset komission 11 päivänä joulukuuta 2019 Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta antamassa tiedonannossa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Avaruusresurssit eivät itse aiheuta käytön aikana kasvihuonekaasupäästöjä, mutta niiden valmistuksella ja niihin liittyvillä maassa sijaitsevilla laitteistoilla on ympäristövaikutuksia. Kyseisten vaikutusten lieventämiseksi olisi toteutettava toimenpiteitä. Näin ollen ohjelmassa tarkoitettuihin hankintoihin olisi sisällyttävä kestävyyttä koskevia periaatteita ja toimenpiteitä, kuten säännöksiä infrastruktuurin kehittämisestä, tuotannosta ja käyttöönotosta aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen minimoimiseksi ja kompensoimiseksi, sekä toimenpiteitä, joilla ehkäistään valosaastetta, kuten vaikutusta maasta käsin tehtävään tähtitieteelliseen havainnointiin.*

(26) *Koska kiertoradalla on yhä enemmän avaruusaluksia ja -romua, uuden eurooppalaisen järjestelmän olisi täytettävä myös kestävyyttä avaruuden kannalta koskevat kriteerit ja oltava esimerkki hyvistä käytännöistä avaruusliikenteen hallinnassa ja avaruusesineiden valvonnassa ja seurannassa (SST), jotta voidaan vähentää syntyvän avaruusromun määrää, estää kiertoradalla tapahtuvat rikkoutumiset ja törmäykset sekä toteuttaa käyttöikänsä lopussa olevia avaruusaluksia koskevia asianmukaisia toimenpiteitä. Avaruusympäristön suojele aiheuttaa perustellusti huolta, ja siitä keskustellaan parhaillaan kansainvälisillä foorumeilla, kuten Yhdistyneiden kansakuntien ulkoavaruuden rauhanomaista käyttöä valvovassa komiteassa, joten on olennaisen tärkeää, että unioni osoittaa johtajuutta avaruustoiminnan kestävyiden alalla. Ohjelman puitteissa tehtävissä sopimuksissa olisi varmistettava, että käytetty teknologia täyttää mahdollisimman tiukat kestävyys- sekä energia- ja resurssitehokkuusvaatimukset.*

- (27) Valtiollisten palveluiden toiminnalliset vaatimukset olisi määritettävä *julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien tarpeiden arvioinnin pohjalta, ja niissä olisi otettava huomioon myös markkinoiden nykyisen tarjonnan mahdollisuudet. Kyseisiä vaatimuksia arvioitaessa olisi hyödynnettävä mahdollisimman laajasti nykyistä markkinakapasiteettia.* Kyseisten toiminnallisten vaatimusten pohjalta ja yhdessä yleisten turvallisuusvaatimusten ja valtiollisten palvelujen kasvavan kysynnän kanssa olisi kehitettävä valtiollisten *palvelujen* palvelukokonaisuus. Kyseisessä palvelukokonaisuudessa olisi määritettävä valtiollisten palvelujen perustaso. Siinä olisi myös *määriteltävä palveluluokat, jotka täydentävät* asetuksen (EU) 2021/696 puitteissa perustettujen GOVSATCOM-palvelujen palvelukokonaisuutta. *Komission olisi varmistettava toiminnallisten ja turvallisuusvaatimusten johdonmukaisuus ja yhtenäisyys GOVSATCOM-komponentin ja ohjelman välillä.* Jotta palvelujen kysyntä ja tarjonta vastaisivat mahdollisimman hyvin tosiaan, valtiollinen palvelukokonaisuus olisi *määriteltävä vuonna 2023 ja sitä olisi voitava päivittää säännöllisesti mainittujen toiminnallisten ja turvallisuusvaatimusten perusteella, mutta kuitenkin niin, että jäsenvaltioita kuullaan ensin.*

(28) Satelliittiviestintä on rajallinen resurssi, jota rajoittavat satelliittien kapasiteetti, taajuudet ja maantieteellinen kattavuus. **Tästä syystä** ohjelmassa olisi optimoitava valtiollisten palvelujen tarjonnan ja kysynnän kohtaaminen ohjelman kustannustehokkuuden varmistamiseksi, mittakaavaetujen hyödyntämiseksi **ja ylikapasiteetin välttämiseksi**. Koska kysyntä ja potentiaalinen tarjonta muuttuvat ajan mittaan, komission olisi seurattava tarvetta mukauttaa valtiollisten palvelujen valikoimaa aina, kun se osoittautuu tarpeelliseksi.

■

(29) Jäsenvaltioiden, neuvoston, komission ja **EUH:n** sekä unionin virastojen ja elinten olisi voitava osallistua ohjelmaan, jos ne päättävät myöntää luvan valtiollisten palvelujen käyttäjille tai tarjoavat kapasiteetteja, sijoituspaikkoja tai laitteistoja. Koska jäsenvaltiot voivat valita, myöntävätkö ne luvan valtiollisten palvelujen käyttäjille, jäsenvaltioita ei olisi velvoitettava **osallistumaan** ohjelmaan ■ tai ottamaan vastaan ohjelman infrastruktuuria alueelleen.

- (30) Kunkin ohjelman osallistujan olisi nimettävä turvallisista yhteyksistä vastaava toimivaltainen viranomainen valvomaan, noudattavatko käyttäjät ja muut ohjelmassa mukana olevat kansalliset yhteisöt sovellettavia sääntöjä ja turvallisuusmenettelyjä yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. ***Ohjelman osallistajat voivat osoittaa tällaiset viranomaistehtävät olemassa olevalle viranomaiselle.***
- (31) Tässä asetuksessa vahvistetaan ***ohjelman koko keston ajaksi*** rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentin ja neuvoston on määrä pitää talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen⁷ 18 kohdassa tarkoitettuna ensisijaisena ohjeenaan vuosittaisessa talousarviomenettelyssä.

⁷ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

- (32) Ohjelman tavoitteet ovat johdonmukaisia muiden unionin ohjelmien tavoitteiden kanssa ja täydentävät niitä; kyseisiä ohjelmia ovat erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/695⁸ ja neuvoston päätöksellä (EU) 2021/764⁹ perustettu Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/694¹⁰ perustettu Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/947¹¹ perustettu naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1153¹² perustettu Verkkojen Eurooppa -väline ja erityisesti unionin avaruusohjelma.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁹ *Neuvoston päätös (EU) 2021/764, annettu 10 päivänä toukokuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” täytäntöönpanoa koskevan erityisohjelman perustamisesta ja päätöksen 2013/743/EU kumoamisesta (EUVL L 167 I, 12.5.2021, s. 1).*

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, *Digitaalinen Eurooppa -ohjelman* perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, *naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).*

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1153, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, *Verkkojen Eurooppa -välineestä* ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta (EUVL L 249, 14.7.2021, s. 38).

(33) ■ Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ■ klusterin ”Digitaalitalous ja -teknologia, teollisuus ja avaruusala” komponenteista osoitetaan erityinen osuus tutkimus- ja ■ innovointitoimenpiteisiin, jotka liittyvät turvallisten yhteyksien järjestelmän kehittämiseen ja validointiin, myös *avaruusekosysteemin ja* uuden avaruustoiminnan puitteissa kehitettäville mahdollisille teknologioille. ■ Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI) – *Globaali Eurooppa* -varoista osoitetaan erityinen osuus toimintoihin, jotka liittyvät turvallisten yhteyksien järjestelmän käyttämiseen ja palvelujen tarjoamiseen maailmanlaajuisesti, mikä mahdollistaa erilaisten palvelujen tarjoamisen kansainvälisille kumppaneille. Unionin avaruusohjelmassa osoitetaan erityinen osuus GOVSATCOM-komponentista toimiin, jotka liittyvät turvallisten yhteyksien järjestelmän maainfrastruktuuriin kuuluvan GOVSATCOM-keskittymän kehittämiseen. Näistä ohjelmista saatava rahoitus olisi toteutettava näiden ohjelmien sääntöjen mukaisesti.

■

- (34) Koska ohjelmalla on luontaisia vaikutuksia unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen, sillä on myös yhteisiä tavoitteita ja periaatteita Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/697¹³ perustetun Euroopan puolustusrahaston kanssa. Sen vuoksi osa Euroopan puolustusrahaston rahoituksesta olisi myönnettävä ohjelman mukaisten toimien ja erityisesti sen infrastruktuurin käyttöönottoon liittyvien toimien rahoittamiseen.
- (35) *Ohjelman onnistuneen täytäntöönpanon varmistamiseksi on tärkeää huolehtia siitä, että käytettävissä on riittävästi resursseja. Jäsenvaltioiden olisi voitava tarjota teknistä osaamistaan, tietotaitoaan ja apuaan erityisesti turvallisuuden alalla tai tarjoamalla tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan ohjelman saataville dataa, tietoja, palveluita tai alueellaan sijaitsevaa infrastruktuuria. Ohjelman olisi voitava saada asiaankuuluvien sopimusten mukaisesti lisärahoitusta tai luontoissuorituksia kolmansilta osapuolilta, mukaan lukien unionin virastot ja elimet, jäsenvaltiot, ohjelmaan osallistuvat kolmannet maat ja kansainväliset järjestöt.*

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/697, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1092 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 149).

- (36) Ohjelmaan sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046¹⁴, jäljempänä 'varainhoitoasetus'. Varainhoitoasetuksessa vahvistetaan unionin talousarvion toteuttamista koskevat säännöt, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusvälineitä, talousarviotakuita, rahoitusapua ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kulujen korvaamista koskevat säännöt.
- (37) Varainhoitoasetuksen 191 artiklan 3 kohdan mukaan samoja kustannuksia ei saa missään tapauksessa rahoittaa unionin talousarviosta kahdesti.
- (38) Komission ■ olisi voitava tarpeen mukaan ja tarvittavassa määrin käyttää tiettyjen ulkopuolisten osapuolten teknistä apua *edellyttäen, että unionin turvallisuusintressit taataan*. Myös muiden ohjelman julkiseen hallinnointiin osallistuvien yhteisöjen olisi voitava käyttää samaa teknistä apua niille tämän asetuksen nojalla annettujen tehtävien hoitamiseksi.

■

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (39) Hankintasopimuksissa, jotka koskevat ohjelmasta rahoitettavia toimia ja jotka tehdään ohjelman puitteissa, olisi noudatettava unionin sääntöjä. Tässä yhteydessä unionin olisi myös oltava vastuussa julkisten hankintojen tavoitteiden määrittelystä.
- (40) *Ohjelma tukeutuu monimutkaiseen ja jatkuvasti kehittyvään teknologiaan. Ohjelman puitteissa tehtyjen hankintasopimusten osalta tukeutuminen tällaiseen teknologiaan aiheuttaa epävarmuustekijöitä ja riskejä, siltä osin kuin sopimukseen liittyy laitteistoja tai palveluja koskevia pitkän aikavälin sitoumuksia. Tämän vuoksi tarvitaan hankintasopimuksia koskevia erityistoimenpiteitä, joita sovelletaan varainhoitoasetuksessa vahvistettujen sääntöjen lisäksi. Näin olisi voitava vaatia tiettyä alihankinnan vähimmäisosuutta. Alihankinnan osalta etusijalle olisi asetettava mahdollisuuksien mukaan startup- ja pk-yritykset etenkin niiden rajatylittävän osallistumisen mahdollistamiseksi.*
- (41) Jotta voidaan saavuttaa ohjelman tavoitteet, on tärkeää voida tarvittaessa hyödyntää kaikki avaruusalalla toimivien unionin julkisten ja yksityisten yhteisöjen kapasiteetit ja myös kyetä työskentelemään kansainvälisellä tasolla kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa. Tästä syystä on säädettävä mahdollisuudesta käyttää kaikkia *Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa* ja varainhoitoasetuksessa vahvistettuja soveltuvia välineitä ja hallinnointitapoja ja yhteisiä hankintamenettelyjä.

I

- (42) Julkisen ja yksityisen sektorin **yhteistyö** on paras järjestely sen varmistamiseksi, että voidaan pyrkiä saavuttamaan ohjelman tavoitteet. Sen avulla **olisi** tarkoitus hyödyntää unionin nykyistä satelliittiviestinnän teknologista ja **teollista perustaa, myös yksityisiä resursseja**, ja tarjota luotettavia ja innovatiivisia valtiollisia palveluja **sekä antaa** yksityisille **kumppaneille** mahdollisuus täydentää ohjelman infrastruktuuria lisävalmiuksilla tarjota **markkinaehtoisia** kaupallisia palveluja omien lisäinvestointien avulla. Tällaisella järjestelyllä **olisi** myös optimoitava käyttöönotto- ja käyttökustannukset jakamalla valtiollisille ja kaupallisille infrastruktuureille yhteisten komponenttien kehittämis- ja käyttöönottokustannukset sekä toimintakulut ja mahdollistamalla näin merkittävä vastuunjako. Sen **olisi myös** edistettävä innovointia **Euroopan avaruusekosysteemissä, myös** uudessa avaruustoiminnassa, mahdollistamalla **tutkimukseen ja kehittämiseen** liittyvien riskien jakaminen julkisten ja yksityisten kumppanien kesken.
- (43) **Ohjelman** täytäntöönpanossa **olisi noudatettava** keskeisiä periaatteita **käyttöoikeussopimusten, tavarahankintasopimusten, palvelusopimusten, rakennusurakkasopimusten ja sekamuotoisten sopimusten osalta. Tällaisissa sopimuksissa** olisi määriteltävä selkeä tehtävien ja vastuiden jako julkisen ja yksityisen sektorin kumppaneiden kesken **sekä selkeä riskien jako niiden kesken, jotta varmistetaan, että toimeksisaajat ottavat vastuun sellaisten mahdollisten laiminlyöntien seurauksista, joista ne ovat vastuussa. Sopimuksilla olisi varmistettava, etteivät toimeksisaajat saa liiallista korvausta** valtiollisten palvelujen tarjoamisesta, mahdollistettava yksityisen sektorin kaupallisten palvelujen tarjoaminen ja varmistettava julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien tarpeiden asianmukainen priorisointi. **Sopimuksilla olisi varmistettava erityisesti, että kaupalliseen infrastruktuuriin perustuvien palvelujen tarjoamisen yhteydessä säilytetään unionin keskeiset edut sekä ohjelman yleiset ja erityiset tavoitteet. Siksi on tärkeää, että** käytössä **on toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kyseisiä keskeisiä etuja ja tavoitteita suojataan. Komission olisi erityisesti voitava toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä palvelun jatkuvuuden varmistamiseksi siinä tapauksessa, että toimeksisaaja ei kykene täyttämään velvoitteitaan. Sopimukseen olisi sisällyttävä riittävät suojatoimet, joilla** estetään **muun muassa** kaupallisten

palvelujen tarjoamisesta johtuvat *eturistiriidat* ja mahdollinen kilpailun vääristyminen, *perusteeton syrjintä sekä muut piilevät välilliset edut. Tällaisiin suojatoimiin voi* sisältyä valtiollisten ja kaupallisten palvelujen kirjanpidon erottaminen, *mukaan lukien vertikaalisesti integroituneesta operaattorista rakenteellisesti ja oikeudellisesti erillisen yhtiön perustaminen valtiollisten palvelujen tarjoamiseksi, sekä avoimen, oikeudenmukaisen, kohtuullisen ja syrjimättömän käyttöoikeuden tarjoaminen kaupallisten palvelujen tarjoamiseen tarvittavaan infrastruktuuriin. Sen vuoksi kaupallisten palvelujen olisi oltava olemassa olevien maanpäällisten palvelujen tarjoajien saatavilla avoimin ja syrjimättömin ehdoin. Sopimuksissa* olisi edistettävä startup-yritysten ja pk-yritysten osallistumista koko arvoketjussa ■ ja kaikissa jäsenvaltioissa.

- (44) Yhtenä ohjelman tärkeänä tavoitteena on varmistaa unionin ja jäsenvaltioiden turvallisuus ja vahvistaa kaikkien keskeisten teknologioiden ja arvoketjujen häiriönsietokykyä *ja säilyttää samalla avoin talous*. Erityisissä tapauksissa kyseinen tavoite edellyttää kelpoisuus- ja osallistumisedellytysten vahvistamista, jotta voidaan varmistaa unionin operatiivisten järjestelmien eheyden, turvallisuuden ja häiriönsietokyvyn suojeleminen. Tämä ei saisi heikentää tarvetta varmistaa kilpailukykyä ja kustannustehokkuutta.

(45) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹⁵ sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95¹⁶, (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁷ ja (EU) 2017/1939¹⁸ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, mukaan lukien petokset, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet. Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹⁹ mukaisesti.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁶ Neuvoston asetukset (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetukset (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

¹⁸ Neuvoston asetukset (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOLle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (46) Unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi on tarpeen edellyttää, että kolmannet maat myöntävät toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta nämä voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.

■

- (47) *Ohjelman tehokkuuden ja vaikutusten optimoimiseksi olisi toteutettava toimia, joilla edistetään avoimien standardien, avoimen lähdekoodin teknologioiden ja yhteentoimivuuden käyttöä ja kehittämistä turvallisten yhteyksien järjestelmän arkkitehtuurissa. Suunnittelemalla kyseinen järjestelmä avoimemmaksi voitaisiin parantaa synergiaa unionin avaruusohjelman muiden komponenttien tai kansallisten palvelujen ja sovellusten kanssa, optimoida kustannuksia välttämällä päällekkäisyyttä saman teknologian kehittämisessä, parantaa luotettavuutta, edistää innovointia ja hyödyntää laajan kilpailun tarjoamia mahdollisuuksia.*

- (48) Ohjelman vankka julkinen hallinnointi edellyttää vastuiden ja tehtävien selkeää jakoa eri toimijoiden välillä, jotta voidaan välttää tarpeetonta päällekkäisyyttä ja vähentää kustannusylityksiä ja viivästyksiä. Kaikkien hallinnointiin osallistuvien toimijoiden olisi oman toimivaltansa puitteissa ja omien velvollisuuksiensa mukaisesti edistettävä ohjelman tavoitteiden saavuttamista.
- (49) Jäsenvaltiot ovat jo pitkään toimineet avaruusallalla. Niillä on siihen liittyviä järjestelmiä, infrastruktuuria sekä kansallisia virastoja ja elimiä. Tämän vuoksi ne voivat antaa suuren panoksen ohjelmaan, erityisesti sen toteuttamiseen. Ne voisivat tehdä yhteistyötä unionin kanssa ohjelman palvelujen ja sovellusten edistämiseksi ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi asiaankuuluvien kansallisten aloitteiden ja ohjelman välillä. Komissio voisi hyödyntää jäsenvaltioiden käytössä olevia välineitä ja saada niiltä apua, ja se voisi yhteisesti sovittujen ehtojen mukaisesti antaa jäsenvaltioille ■ tehtäviä unionin ohjelman toteuttamisessa. ***Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa pyrittävä varmistamaan elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa johdonmukaisuus ja täydentävyys ohjelman kanssa.*** Jäsenvaltioiden ■ olisi lisäksi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen niiden alueella *sijaitsevan* maainfrastruktuurin suojaamisen. Jäsenvaltioiden ***olisi voitava*** varmistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 243/2012/EU²⁰ mukaisesti, että ohjelman edellyttämät taajuudet ovat saatavilla ja suojattu niin, että tarjottaviin palveluihin perustuvia sovelluksia voidaan kehittää ja ne voidaan toteuttaa kaikilta osin. ***Ohjelman käyttöön asetetuilla taajuuksilla ei saisi olla rahoitusvaikutuksia ohjelmaan.***

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 243/2012/EU, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta (EUVL L 81, 21.3.2012, s. 7).

(50) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan mukaisesti ja koska komissio on vastuussa unionin yleisen edun edistämisestä, ohjelman toteuttaminen, sitä koskevan kokonaisvastuun kantaminen ja ohjelman käytön edistäminen kuuluvat komission tehtäviin. Jotta eri sidosryhmien resursseja ja osaamista voitaisiin hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla, komission olisi perustelluissa olosuhteissa voitava antaa tiettyjä tehtäviä muille yhteisöille. ■ Komission olisi määritettävä järjestelmien ja palvelujen kehityksen kannalta tarpeelliset keskeiset tekniset ja toiminnalliset vaatimukset. Tätä varten sen olisi kuultava ensin jäsenvaltioiden asiantuntijoita, käyttäjiä ja muita asiaankuuluvia *julkisen ja yksityisen* sektorin sidosryhmiä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti se, että unioni käyttää toimivaltaansa, ei estä jäsenvaltioita käyttämästä omaansa. Jotta unionin varoja voitaisiin hyödyntää oikein, on kuitenkin asianmukaista, että komissio varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että ohjelman puitteissa toteutetut toimet ovat johdonmukaisia jäsenvaltioiden toimien kanssa *eivätkä aiheuta tarpeetonta päällekkäisyyttä.*

- (51) Varainhoitoasetuksen 154 artiklassa säädetään, että komissio voi käyttää ennakoarvioinnin tulosten perusteella henkilöiden tai yhteisöjen, joille on annettu tehtäväksi hoitaa unionin varoja, järjestelmiä ja menettelyjä. Kyseisiin järjestelmiin ja menettelyihin tehtävät erityiset mukautukset (valvontatoimenpiteet) sekä voimassa olevia sopimuksia koskevat järjestelyt olisi tarvittaessa määriteltävä vastaavassa rahoitusosuussopimuksessa.
- (52) Ohjelman maailmanlaajuisen kattavuuden vuoksi sillä on vahva kansainvälinen ulottuvuus. Kansainväliset kumppanit, niiden hallitukset ja kansalaiset saavat ohjelmasta erilaisia palveluja, mikä hyödyttää unionin ja jäsenvaltioiden kansainvälistä yhteistyötä kyseisten kumppanien kanssa. Ohjelmaan liittyvissä asioissa komissio voi mahdollisesti koordinoita toimia kansainvälisellä tasolla toimivaltaansa kuuluvilla aloilla ja unionin puolesta. ■

(53) Unionin avaruushjelman Galileo- ja EGNOS-komponentteihin liittyvästä hallinnosta, toiminnasta ja palvelujen tarjoamisesta viime vuosina saamansa asiantuntemuksen perusteella avaruushjelmavirasto on sopivin elin toteuttamaan komission valvonnassa ■ tehtävät, jotka liittyvät valtiollisen infrastruktuurin toimintaan ja valtiollisten palvelujen tarjoamiseen. ***Siksi sen olisi kehitettävä edelleen asiaankuuluvia valmiuksia kyseistä tarkoitusta varten.***

Avaruushjelmaviraston tehtäväksi olisi annettava valtiollisten ***palvelujen tarjoaminen, ja sille olisi voitava antaa tehtäväksi valtiollisen infrastruktuurin koko operatiivinen hallinnointi tai osa siitä.***

(54) ***Turvallisuuden osalta, ja kun otetaan huomioon avaruushjelmaviraston kokemus tällä alalla, sen olisi oltava turvallisuusjärjestelyiden hyväksyntälautakuntansa välityksellä vastuussa valtiollisten palvelujen ja valtiollisen infrastruktuurin turvallisuusjärjestelyiden hyväksynnän varmistamisesta. Lisäksi avaruushjelmaviraston olisi hoidettava komission sille antamat tehtävät edellyttäen, että avaruushjelmavirastolla on toimintavalmiudet ja erityisesti riittävät henkilöresurssit.*** Avaruushjelmaviraston olisi ***mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä asiantuntemustaan esimerkiksi Euroopan maailmanlaajuisen satelliittinavigointijärjestelmän (EGNSS) toiminnassa.*** Kun avaruushjelmavirastolle annetaan tehtäviä, sen käyttöön olisi asetettava riittävät hallinnolliset, taloudelliset ja henkilöresurssit, ***jotta avaruushjelmavirasto voi täyttää tehtävänsä ja velvoitteensa täysimääräisesti.***

- (55) Valtiollisen infrastruktuurin toiminnan varmistamiseksi ja valtiollisten palveluiden tarjoamisen helpottamiseksi avaruushjelmapviraston olisi voitava antaa rahoitusosuussopimusten kautta tiettyjä toimia muiden yhteisöjen suoritettavaksi näiden vastuualueella komissioon sovellettavien *varainhoitoasetuksessa vahvistettujen* välillisen hallinnoinnin edellytysten mukaisesti.
- (56) ESA on kansainvälinen järjestö, jolla on laajaa asiantuntemusta avaruusosalalla, myös satelliittiviestinnässä, ja se on sen vuoksi tärkeä kumppani unionin avaruuspolitiikan eri näkökohtien täytäntöönpanossa. Näin ollen ESAn olisi voitava tarjota komissiolle asiantuntemusta, myös ohjelman *eritelmien* laatimista ja teknisten näkökohtien *täytäntöönpanoa* varten. Tätä varten ESAlle olisi annettava tehtäväksi ohjelman kehittämis- ja validointitoimien *valvonta*, ja se voi tukea ohjelman toteuttamisen yhteydessä tehtyjen sopimusten arviointia.

(57) Koska avaruuteen liittyvät toimet ovat tärkeitä unionin taloudelle ja unionin kansalaisten elämälle, ohjelman keskeisenä painopisteenä olisi oltava korkeatasoisen turvallisuuden saavuttaminen ja ylläpitäminen, erityisesti unionin ja sen jäsenvaltioiden etujen turvaamiseksi, myös turvallisuusluokiteltujen ja muiden arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen osalta.

■

(58) Kun otetaan huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon erityisasiantuntemus ja sen säännölliset yhteydet kolmansien maiden viranomaisiin ja kansainvälisiin järjestöihin, sen olisi voitava avustaa komissiota sille ulkosuhteiden alalla kuuluvien, ohjelman turvallisuutta koskevien tiettyjen tehtävien hoidossa neuvoston päätöksen 2010/427/EU²¹ mukaisesti.

²¹ Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30).

(59) Rajoittamatta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltioiden yksinomaista vastuuta kansallisen turvallisuuden alalla ja jäsenvaltioiden oikeutta turvata keskeiset turvallisuusintressinsä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 346 artiklan mukaisesti olisi vahvistettava erityinen turvallisuuden hallinta, jotta varmistetaan ohjelman sujuva toteuttaminen. Kyseisen hallinnan olisi perustuttava kolmeen keskeiseen periaatteeseen. Ensinnäkin on välttämätöntä, että jäsenvaltioiden laaja ja ainutlaatuinen kokemus turvallisuuskysymyksissä otetaan huomioon mahdollisimman laajasti. Toiseksi olisi erotettava toisistaan operatiiviset toiminnot ja turvallisuusjärjestelyiden hyväksyntätoiminnot, jotta vältetään eturistiriidat ja mahdolliset puutteet turvallisuussääntöjen soveltamisessa. Kolmanneksi ohjelman koko infrastruktuurin tai sen osien hallinnosta vastaavalla yksiköllä on myös parhaat *edellytykset* hallita sille annettujen tehtävien turvallisuutta. Ohjelman turvallisuus perustuisi unionin avaruusohjelman toteuttamisesta viime vuosina saatuihin kokemuksiin. Vankka turvallisuushallinta edellyttää myös tehtävien asianmukaista jakoa eri toimijoiden välillä. Koska komissio on vastuussa ohjelmasta, sen olisi määritettävä *yhdessä jäsenvaltioiden kanssa* ohjelmaan sovellettavat yleiset turvallisuusvaatimukset rajoittamatta jäsenvaltioiden oikeuksia kansallisen turvallisuuden alalla. *Erityisesti turvallisuusluokiteltujen tietojen alalla ohjelman turvallisuushallinnassa olisi otettava huomioon neuvoston ja jäsenvaltioiden rooli ja toimivalta EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisessa käytettävien salaustuotteiden arvioinnissa ja hyväksymisessä.*

- (60) Ohjelman maa- ja avaruus**infrastruktuurin** kyberturvallisuus **ja fyysinen turvallisuus sekä sen fyysinen redundanssi ovat** keskeisessä asemassa palveluiden jatkuvuuden ja järjestelmän toimivuuden varmistamiseksi. Yleisiä turvallisuusvaatimuksia laadittaessa olisi sen vuoksi otettava asianmukaisesti huomioon tarve suojata järjestelmää ja sen palveluja kyberhyökkäyksiltä **ja satelliitteihin kohdistuvilta uhkilta** myös käyttämällä uutta teknologiaa **sekä tukemalla tällaisiin kyberhyökkäyksiin reagoimista ja niistä palautumista**.
- (61) Komission olisi tarvittaessa määritettävä turvallisuuden seurantarakenne riski- ja uhka-analyysin perusteella. Tämän turvallisuuden seurantarakenteen olisi oltava yhteisö, joka vastaa **neuvoston** päätöksen (YUTP) 2021/698²² soveltamisalan puitteissa laadittuja ohjeita.
- (62) Komission ja korkean edustajan olisi kummankin oman toimivaltansa puitteissa varmistettava ohjelman turvallisuus tämän asetuksen ja tapauksen mukaan **■** päätöksen (YUTP) 2021/698 mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden oikeuksia kansallisen turvallisuuden alalla.

²² *Neuvoston päätös (YUTP) 2021/698, annettu 30 päivänä huhtikuuta 2021, unionin turvallisuuteen mahdollisesti vaikuttavien unionin avaruusohjelman yhteydessä käyttöön otettujen, toimivien ja käytettyjen järjestelmien ja palvelujen turvallisuudesta sekä päätöksen 2014/496/YUTP kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 178).*

- (63) Unionin valtiolliset toimijat käyttävät ohjelman valtiollisia palveluja turvallisuuden ja *puolustuksen* kannalta kriittisissä tehtävissä *ja operaatioissa sekä kriittisen infrastruktuurin suojaamisessa*. Sen vuoksi tällaisiin palveluihin ja infrastruktuuriin olisi sovellettava turvallisuusjärjestelyiden hyväksyntää.
- (64) On välttämätöntä, että turvallisuusjärjestelyiden hyväksyntätoimet toteutetaan unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuutta koskevan yhteisen vastuun pohjalta pyrkien rakentamaan yhteisymmärrystä ja ottaen mukaan kaikki ne, joita turvallisuuskysymys koskee, ja että otetaan käyttöön pysyvää riskien seuranta koskeva menettely. On myös tärkeää, että tekniset turvallisuusjärjestelyiden hyväksyntätoimet annetaan tehtäväksi alan ammattilaisille, jotka ovat asianmukaisesti pätevöityneet monimutkaisten järjestelmien hyväksyntään ja joista on tehty asianmukaisen tason turvallisuusselvitys.

- (65) Komissio vastaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan nojalla sellaisten ohjelmien hallinnoinnista, jotka voidaan siirtää kolmansille osapuolille välillisellä hallinnoinnilla varainhoitoasetuksessa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Tässä yhteydessä komission on tarpeen varmistaa, että kolmansien osapuolten välillisellä hallinnoinnilla suorittamat ohjelman täytäntöönpanotehtävät eivät vaaranna ohjelman turvallisuutta etenkin turvallisuusluokiteltujen tietojen valvonnan osalta. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että jos komissio antaa ESAn hoidettavaksi ohjelmaan liittyviä tehtäviä, vastaavissa rahoitusosuuksissa on määrä varmistaa, että ESAn tuottamia turvallisuusluokiteltuja tietoja pidetään komission valtuutuksella luotuin neuvoston päätöksessä 2013/488/EU²³ ja komission päätöksessä (EU, Euratom) 2015/444²⁴ tarkoitettuina **EU:n turvallisuusluokiteltuina tietoina**.
- (66) Ohjelman valtiollisia palveluja **voitaisiin** käyttää myös unionin ja jäsenvaltioiden toimijoiden turvallisuuden kannalta kriittisissä tehtävissä ja operaatioissa. Sen vuoksi unionin ja sen jäsenvaltioiden keskeisten turvallisuusasetusten suojaamiseksi on toteutettava toimenpiteitä, joilla varmistetaan riittävä riippumattomuuden taso kolmansista osapuolista (kolmannet maat ja kolmansien maiden yhteisöt) ohjelman kaikkien osien osalta. Tällaisiin toimenpiteisiin **voitaisiin sisällyttää** avaruus- ja maateknologiat komponenttien, alajärjestelmien tai järjestelmien tasolla, valmistusteollisuus, avaruusjärjestelmien omistajat ja käyttäjät sekä järjestelmän maakomponenttien fyysinen sijainti.
- (67) Ainoastaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan mukaisesti tehdyllä sopimuksella Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, liittyvät maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat sekä Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat ja muut kolmannet maat voivat osallistua ohjelmaan.

²³ Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1).

²⁴ Komission päätös (EU, Euratom) 2015/444, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista säännöistä (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 53).

- (68) Merentakaisiin maihin tai merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764²⁵ nojalla saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.

²⁵ Neuvoston päätös (EU) 2021/1764, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (pätös merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) (EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6).

- (69) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen²⁶ 22 ja 23 kohdan nojalla ohjelmaa olisi arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämättä samalla erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista raskautta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällyttävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan ohjelman vaikutuksia. Ohjelman arvioinnissa olisi otettava huomioon asetuksen (EU) 2021/696 puitteissa tehdyn GOVSATCOM-komponenttia koskevan unionin avaruusohjelman arvioinnin tulokset.
- (70) Jotta varmistetaan, että indikaattorit ja ohjelman seuranta- ja arvioimiskehys ovat edelleen asianmukaisia ohjelman edistymisestä raportoimiseksi, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän asetuksen liitteen muuttamista indikaattorien osalta, ■ tämän asetuksen täydentämistä seuranta- ja arviointikehysten perustamista koskevilla säännöksillä ja tämän asetuksen täydentämistä **määrittämällä ohjelman avaruusresurssien tietokannan ominaisuudet sekä menetelmät ja prosessit, joilla sitä ylläpidetään ja päivitetään**. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

²⁶ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (71) Moitteettoman julkisen hallinnon varmistamiseksi ja ottaen huomioon ohjelman ja **GOVSATCOM-komponentin** väliset synergiat, asetuksen (EU) 2021/696 puitteissa perustetun ohjelmakomitean olisi GOVSATCOM-kokoonpanossa toimittava myös ohjelman komiteana. Ohjelman turvallisuuteen liittyvissä asioissa ohjelmakomitean olisi kokoonnuttava erityisessä turvallisuuskokoonpanossa.
- (72) Koska moitteeton julkinen hallinnointi edellyttää ohjelman yhdenmukaista hallintoa, nopeampaa päätöksentekoa ja yhtäläistä tiedonsaantia, niiden yhteisöjen edustajat, joille on annettu tähän ohjelmaan liittyviä tehtäviä, voisivat osallistua tarkkailijoina Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011²⁷ mukaisesti perustetun ohjelmakomitean työskentelyyn. Unionin kanssa ohjelmaa koskevan kansainvälisen sopimuksen tehneiden kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajat voisivat samoista syistä myös osallistua ohjelmakomitean työhön turvallisuusmääräysten rajoissa ja tällaisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. Sellaisten yhteisöjen, joille on annettu ohjelmaan liittyviä tehtäviä, kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajilla ei olisi oltava oikeutta osallistua ohjelmakomitean äänestysmenettelyihin. Edellytykset osallistumiselle tarkkailijana ja tilapäisenä osallistujana olisi vahvistettava ohjelmakomitean työjärjestyksessä.

²⁷ *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).*

- (73) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, joka koskee valtiollisten palvelujen *tarjoamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen*, valtiollisten palvelujen toiminnallisten vaatimusten, valtiollisten palvelujen palveluvalikoiman, *rahoitussopimuksia koskevien rahoituspäätösten ja työohjelmien* hyväksymistä sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen ohjelmaan osallistumista koskevien lisävaatimusten asettamista. Tätä valtaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti.
- (74) Valtion *infrastruktuuriin perustuvat valtiolliset palvelut* olisi *yleisesti ottaen* tarjottava maksutta *julkishallinnon valtuuttamille* käyttäjille. *Kyseisten* palvelujen *kapasiteetti on kuitenkin rajallinen*. Jos komissio analyysin perusteella toteaa, että kapasiteetista on puutetta, sen olisi voitava *hyväksyä* hinnoittelupolitiikka *niissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa kysyntä ylittää käyttökapasiteetin*, osana palveluntarjontaa koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä, jotta *palvelujen tarjonta ja kysyntä vastaavat toisiaan*. *Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle* olisi siirrettävä *täytäntöönpanovaltaa, joka koskee* tällaisen hinnoittelupolitiikan *hyväksymistä*. Tätä valtaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti.

(75) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, joka koskee valtiolliseen *maainfrastruktuuriin kuuluvien keskusten* sijaintipaikkojen *määrittämiseen liittyviä toimenpiteitä*. Komission olisi tällaisten sijaintipaikkojen valinnassa voitava ottaa huomioon toiminta- ja turvallisuusvaatimukset sekä nykyinen infrastruktuuri. Tätä valtaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti.

■

(76) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa yleisten turvallisuusvaatimusten määrittämiseen liittyen. Tätä valtaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti. Jäsenvaltioiden olisi voitava valvoa mahdollisimman paljon ohjelman yleisiä turvallisuusvaatimuksia. Kun komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä ohjelman turvallisuuden alalla, sitä avustamassa olisi oltava ohjelmakomitea, joka kokoontuu erityisessä turvallisuuskokoonpanossa. Turvallisuuskysymysten arkaluonteisuuden vuoksi ohjelmakomitean puheenjohtajan olisi pyrittävä löytämään ratkaisuja, joilla on mahdollisimman laaja tuki ohjelmakomiteassa. Jos ohjelmakomitea ei anna lausuntoa, komission ei olisi hyväksyttävä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritetään ohjelman yleiset turvallisuusvaatimukset. *Jos ohjelmakomitean turvallisuuskokoonpanon osallistumisesta säädetään toisin, tällaisen osallistumisen olisi tapahduttava ohjelmakomitean työjärjestyksen mukaisesti.*

(77) *Ohjelmalla täydennetään unionin nykyistä avaruusohjelmaa integroimalla sen tavoitteen ja toimet ja laajentamalla niitä turvallisen ja avaruusratkaisuihin perustuvan yhteysjärjestelmän luomiseksi unionia varten. Tämä olisi otettava huomioon ohjelman arvioinnissa.*

- (78) Jäsenvaltiot eivät voi riittäväällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, vaan ne voidaan yksittäisen jäsenvaltion rahoitukselliset ja tekniset kapasiteetit ylittävän toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (79) *Ohjelma olisi perustettava viideksi vuodeksi, jotta sen kesto vastaisi neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093²⁸ vahvistetun vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehysten, jäljempänä ’monivuotinen rahoituskehys 2021–2027’, kesto.*
- (80) *Tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti, jotta sen täytäntöönpano voitaisiin aloittaa mahdollisimman pian sen tavoitteiden saavuttamiseksi,*

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

²⁸ Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan turvallisia yhteyksiä koskeva unionin ohjelma, jäljempänä 'ohjelma', **monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 jäljellä olevaksi kaudeksi. Siinä vahvistetaan** ohjelman **tavoitteet**, talousarvio vuosiksi 2023–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt sekä ohjelman toteuttamista koskevat säännöt **ottaen huomioon asetus (EU) 2021/696**.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'avaruusaluksella' asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä avaruusalusta;
- 2) 'avaruusromulla' asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä avaruusromua;
- 3) 'hyötykuormalla' avaruusaluksen kuljettamaa laitteistoa, jota käytetään avaruudessa tietyn tehtävän suorittamiseksi;

- 4) ' █ avaruusekosysteemillä' sellaisissa keskenään vuorovaikutuksessa olevien avaruusalan arvoketjuissa toimivien yritysten verkostoa, jotka kattavat yritykset pienimmistä startup-yrityksistä suurimpiin yrityksiin, mukaan lukien avaruusmarkkinoiden alkupään ja loppupään segmentit;
- 5) 'eurooppalaisella kvanttiviestintäinfrastruktuurilla' tai 'EuroQCI:llä' █ turvallisten yhteyksien järjestelmään *integroitua* yhteenliitettyä avaruus-, *maa- ja maanpäällistä* infrastruktuuria, jossa käytetään kvanttipohjaista teknologiaa █ ;
- 6) 'GOVSATCOM-keskittymällä' asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 23 *alakohdassa* määriteltyä *GOVSATCOM-keskittymää*;

█

- 7) '■ avaruusohjelmavirastolla' asetuksella (EU) 2021/696 perustettua Euroopan unionin avaruusohjelmavirastoa;
- 8) *'EU:n turvallisuusluokitelluilla tiedoilla' asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 25 alakohdassa määritellyjä EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja;*
- 9) *'arkaluonteisilla turvallisuusluokittelemattomilla tiedoilla' asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 26 alakohdassa määritellyjä arkaluonteisia turvallisuusluokittelemattomia tietoja;*
- 10) *'rahoitusta yhdistävällä toimella' asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 27 alakohdassa määritellyä rahoitusta yhdistävää toimea.*

3 artikla
Ohjelman tavoitteet

1. Ohjelman yleisinä *tavoitteina on*
- a) varmistaa turvallisten, *itsenäisten, korkealaatuisten, luotettavien* ja kustannustehokkaiden *valtiollisten* satelliittipalvelujen *tarjonta ja keskeytymätön pitkän aikavälin saatavuus unionin alueella ja maailmanlaajuisesti julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille ottamalla käyttöön siviilihallinnon alainen monikiertoratainen turvallisten yhteyksien järjestelmä ja tukemalla neuvoston direktiivissä 2008/114/EY²⁹ tarkoitettua kriittisen infrastruktuurin suojaamista, tilannetietoisuutta, ulkoisia toimia, kriisinhallintaa ja talouden, ympäristön, turvallisuuden ja puolustuksen kannalta kriittisiä sovelluksia ja parantaa siten unionin ja jäsenvaltioiden häiriönsietokykyä ja riippumattomuutta sekä vahvistaa niiden satelliittiviestinnän teknologista ja teollista perustaa välttämällä samalla liiallista riippuvuutta unionin ulkopuolisista ratkaisuista, erityisesti kriittisen infrastruktuurin ja avaruuteen pääsyn osalta;*

²⁹ Neuvoston direktiivi 2008/114/EY, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75).

- b) *antaa* yksityiselle sektorille *mahdollisuus* tarjota *markkinaehdoin* kaupallisia palveluja *tai kaupalliseen infrastruktuuriin perustuvia julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille tarjottavia palveluja sovellettavan unionin kilpailulainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan helpottaa esimerkiksi maailmanlaajuisten nopeiden laajakaistayhteyksien kehittämistä ja saumattomia yhteyksiä sekä poistaa viestinnän katvealueita ja lisätä yhteenkuuluvuutta jäsenvaltioiden alueiden välillä samalla, kun kurotaan umpeen digitaalista kuilua ja edistetään tarvittaessa direktiivin (EU) 2018/1972 3 artiklassa tarkoitettujen yleisten tavoitteiden saavuttamista.*

2. *Ohjelman erityisinä tavoitteina on*

- a) *täydentää GOVSATCOM-komponentin olemassa olevia ja tulevia valmiuksia sekä integroida ne turvallisten yhteyksien järjestelmään;*
- b) *parantaa unionin ja jäsenvaltioiden viestintäpalvelujen häiriönsietokykyä, turvallisuutta ja riippumattomuutta;*

- c) *kehittää edelleen EuroQCI:tä ja integroida se asteittain turvallisten yhteyksien järjestelmään;*
- d) *varmistaa oikeus käyttää kiertoratapaikkoja ja asiaankuuluvia taajuuksia;*
- e) *parantaa unionin ja jäsenvaltioiden viestintäpalvelujen vakautta ja unionin kyberresilienssiä kehittämällä varakapasiteettia, passiivista, ennakoivaa ja reaktiivista kybersuojausta, operatiivista kyberturvallisuutta sekä suojatoimenpiteitä kyberuhkia vastaan ja muita toimenpiteitä sähkömagneettisia uhkia vastaan;*
- f) *luoda mahdollisuuksien mukaan edellytykset viestintäpalvelujen ja täydentävien muiden kuin viestintäpalvelujen kehittämiseksi erityisesti parantamalla unionin avaruusohjelman komponentteja, luomalla synergioita niiden välille ja laajentamalla niiden valmiuksia ja palveluja, sekä jäsenvaltioille tarjottavien muiden kuin viestintäpalvelujen kehittämiseksi isännöimällä uusia satelliittiosajärjestelmiä, hyötykuormat mukaan luettuina;*
- g) *kannustaa innovointia, tehokkuutta sekä murroksellisten teknologioiden ja innovatiivisten liiketoimintamallien kehittämistä ja käyttöä koko Euroopan avaruusekosysteemissä, mukaan lukien uuden avaruustoiminnan toimijat, uudet tulokkaat, startup-yritykset ja pk-yritykset, jotta voidaan vahvistaa unionin avaruusalan kilpailukykyä;*

- h) parantaa turvallisia yhteyksiä strategisesti tärkeillä maantieteellisillä alueilla, kuten Afrikassa ja arktisella alueella sekä Itämeren, Mustanmeren, Välimeren ja Atlantin alueilla;*
- i) parantaa ulkoavaruustoimintojen turvallisuutta ja kestävyyttä toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan vastuullinen toiminta avaruudessa ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä myös pyrkimällä estämään avaruusromun lisääntyminen ja edistetään tällaista toimintaa.*

3. Tämän artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettujen täydentävien muiden kuin viestintäpalvelujen priorisoinnissa ja kehittämisessä ja niiden rahoituksessa on noudatettava asetuksen (EU) 2021/696 tavoitteita, ja niitä on tarkasteltava asetuksessa (EU) 2021/696 säädetyn ohjelmakomitean asiaankuuluvan kokoonpanon kokouksessa.

4 artikla

Ohjelmaan sisältyvät toimet

1. Jäljempänä **10 artiklan 1 kohdassa** tarkoitettujen valtiollisten palvelujen tarjoaminen on varmistettava **seuraavilla vaiheittaisilla toimilla, joiden on täydennettävä GOVSATCOM-komponenttia ja joilla se on integroitava turvallisten yhteyksien järjestelmään:**

a) **määrittely-, suunnittelu-, kehittämis- ja validointitoimet ja niihin liittyvät käyttöönottoimet, jotka koskevat ensimmäisten valtiollisten palvelujen tarjoamisen edellyttämän avaruus- ja maainfrastruktuurin rakentamista vuoteen 2024 mennessä;**

b) **vaiheittaiset käyttöönottoimet, joilla kehittyneiden valtiollisten palvelujen tarjoamiseen tarvittava avaruus- ja maainfrastruktuuri saatetaan valmiiksi, jotta julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman pian täydellisen toimintakyvyn saavuttamiseksi vuoteen 2027 mennessä;**

c) **EuroQCI:n kehittäminen ja käyttöönotto sen integroimiseksi asteittain turvallisten yhteyksien järjestelmään;**

- d) valtiollisten palvelujen tarjoamiseen liittyvät hyödyntämistoimenpiteet, joita ovat *avaruus- ja maainfrastruktuurin käyttö, huolto, jatkuva parantaminen ja suojaaminen, mukaan lukien täydentäminen ja vanhentumisen hallinta;*

█

- e) █ avaruus- ja maainfrastruktuurin tulevien sukupolvien sekä █ valtiollisten palvelujen kehittäminen.

2. *Jäljempänä 19 artiklassa tarkoitetut toimeksisaajat varmistavat kaupallisten palvelujen tarjonnan.*

█

5 artikla

Turvallisten yhteyksien järjestelmän infrastruktuuri

1. ***Turvallisten yhteyksien järjestelmä on luotava määrittelemällä, suunnittelemalla, kehittämällä, rakentamalla ja käyttämällä monikiertorataista yhteysinfrastruktuuria, joka mukautetaan satelliittipalvelujen valtiollisen kysynnän kehitykseen ja joka tarjoaa lyhyen vasteajan. Sen on oltava modulaarinen, jotta voidaan saavuttaa 3 artiklassa säädetyt tavoitteet ja koota 10 artiklan 1 kohdassa säädetty valtiollisten palvelujen palveluvalikoima. Sillä on täydennettävä GOVSATCOM-komponentin puitteissa käytettäviä olemassa olevia ja tulevia valmiuksia ja integroitava ne. Turvallisten yhteyksien järjestelmä koostuu tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettusta valtion infrastruktuurista ja tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettusta kaupallisesta infrastruktuurista.***

2. Turvallisten yhteyksien järjestelmän valtiolliseen infrastruktuuriin sisältyvät kaikki asiaan liittyvät tämän asetuksen **10** artiklan **1 kohdan a ja b alakohdassa** säädettyjen valtiollisten palvelujen tarjoamiseen vaadittavat maa- ja avaruusresurssit, mukaan lukien seuraavat:

- a) ***joko*** satelliitit tai satelliittialajärjestelmät, mukaan lukien ***hyötykuormat***;
- b) ***EuroQCI***;
- c) infrastruktuuri, jolla seurataan ***valtiollisen*** infrastruktuurin ja ***valtiollisten*** palvelujen turvallisuutta;
- d) ***maa***infrastruktuuri, jolla tarjotaan palveluja julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille, ***mukaan lukien GOVSATCOMin maasegmentin infrastruktuuri, jota on tarkoitus kehittää, erityisesti asetuksen (EU) 2021/696 67 artiklassa tarkoitetut GOVSATCOM-keskittymät.***

█

Valtiollisen infrastruktuurin on *tarvittaessa isännöitävä* täydentäviä *satelliittialajärjestelmiä, erityisesti* hyötykuormia, joita voidaan käyttää osana asetuksen (EU) 2021/696 3 artiklassa tarkoitettujen unionin avaruusohjelman komponenttien avaruudessa sijaitsevaa infrastruktuuria kyseisessä asetuksessa vahvistettujen ehtojen ja edellytysten mukaisesti, *ja satelliittialajärjestelmiä, joita käytetään muiden kuin viestintäpalvelujen tarjoamiseen jäsenvaltioille.*

3. Komissio hyväksyy tarvittaessa täytäntöönpanosäädöksillä valtiolliseen maainfrastruktuuriin kuuluvien keskusten sijainnin määrittämiseksi tarvittavat toimenpiteet ■ tämän asetuksen 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti sekä avointa ja läpinäkyvää menettelyä noudattaen. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään tämän asetuksen *47 artiklan 3 kohdassa* tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuusetujen suojaamiseksi tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen keskusten on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava jäsenvaltioiden alueella, ja niitä hallinnoidaan unionin ja asianomaisen jäsenvaltion välisenä hallinnollisena sopimuksena tehtävällä vastaanottosopimuksella.

Jos keskuksia ei ole mahdollista sijoittaa jäsenvaltioiden alueelle, komissio voi sijoittaa tällaiset keskuksat ***EFTAn jäsenten, jotka ovat ETAn jäseniä, tai muun*** kolmannen maan ***alueelle*** edellyttäen, että unionin ja kyseisen kolmannen maan välillä on tehty vastaanottosopimus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan mukaisesti.

Sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, GOVSATCOM-keskittymien sijainti määritetään asetuksen (EU) 2021/696 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. Kaikki avaruus- ja maaresurssit, jotka eivät sisälly valtiolliseen infrastruktuuriin, sisältyvät turvallisten yhteyksien järjestelmän kaupalliseen infrastruktuuriin. Kaupallinen infrastruktuuri *ei saa heikentää valtion infrastruktuurin suorituskykyä tai turvallisuutta*. Jäljempänä *19 artiklassa tarkoitettu toimeksisaaja* vastaa kaikilta osin kaupallisen infrastruktuurin *ja kaikkien siihen liittyvien riskien* rahoituksesta, *jotta voidaan saavuttaa 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu tavoite*.
5. Unionin turvallisuusetujen suojaamiseksi *valtiollisen infrastruktuurin* avaruusresurssit laukaisee *22 artiklassa* säädetyt kelpoisuus- ja osallistumisedellytykset *täyttävä nykyinen tai tuleva palveluntarjoaja, mukaan lukien pieniä kantoraketteja ja mikrokantoraketteja käyttävät palveluntarjoajat, ja vain perustelluissa poikkeuksellisissa olosuhteissa kolmannen maan* alueelta.

6 artikla

Resurssien omistus ja käyttö

1. Unioni omistaa kaikki aineelliset ja aineettomat resurssit, *jotka ovat osa ohjelman puitteissa kehitettyä 5 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklan 10 kohdassa tarkoitettua valtiollista infrastruktuuria, lukuun ottamatta maanpäällistä EuroQCI-infrastruktuuria, jonka omistavat jäsenvaltiot*. Tätä varten komissio varmistaa, että sopimuksissa tai muissa järjestelyissä, jotka koskevat toimia, joiden tuloksena voi olla tällaisten resurssien luominen tai kehittäminen, on määräyksiä, joilla varmistetaan unionin omistusoikeus kyseisiin resursseihin.
2. **■** Komissio varmistaa, että unionilla on seuraavat oikeudet:
 - a) *jäsenvaltioiden* tarjoamien ja niiden *vastuulla pysyvien asiaankuuluvien* taajuuksien *mahdollistamaan, valtiollisen infrastruktuurin* tuottamien signaalien välittämiseen tarvittavien taajuuksien käyttöoikeus sovellettavien lakien ja asetusten sekä asiaa koskevien käyttölupasopimusten mukaisesti;
 - b) oikeus asettaa valtiollisten palvelujen tarjoaminen kaupallisten palvelujen edelle **19** artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa vahvistettavien ehtojen ja edellytysten mukaisesti ja ottaen huomioon **12** artiklan **1 kohdassa** tarkoitettujen julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien *tarpeet*.

3. ■ Komissio pyrkii tekemään kolmansien osapuolten, **19 artiklassa tarkoitetut toimeksisaajat mukaan lukien**, kanssa sopimuksia tai muita järjestelyjä, jotka koskevat:
- a) **valtiollisen** infrastruktuurin osan muodostavien aineellisten ja aineettomien resurssien aiempia omistusoikeuksia;
 - b) omistusoikeuden tai lisenssioikeuksien hankkimista **valtiollisen infrastruktuurin** toteuttamiseksi tarvittaviin muihin aineellisiin ja aineettomiin resursseihin.
4. Kun 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut resurssit koostuvat teollis- ja tekijänoikeuksista, komissio hallinnoi tällaisia oikeuksia mahdollisimman tehokkaasti ottaen huomioon:
- a) tarpeen suojella ja arvottaa tällaisia resursseja;
 - b) asianomaisten sidosryhmien oikeutetut edut;
 - c) tarpeen varmistaa kilpailukykyiset ja hyvin toimivat markkinat sekä kehittää uutta teknologiaa;
 - d) ohjelmassa tarjottavien palvelujen jatkuvuuden tarpeen.

5. Komissio varmistaa *tarvittaessa*, että asiaankuuluviin sopimuksiin ja muihin järjestelyihin sisältyy mahdollisuus siirtää tällaiset teollis- ja tekijänoikeudet kolmansille osapuolille tai myöntää kolmannen osapuolen lisenssejä tällaisin oikeuksiin, myös kyseisen teollis- ja tekijänoikeuden luojalle, ja että tällainen kolmas osapuoli voi vapaasti käyttää näitä oikeuksia, kun se on tarpeen sille tämän asetuksen mukaisesti kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

7 artikla

Unionin innovatiivista ja kilpailukykyistä avaruusekosysteemiä tukevat toimet

1. **Tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitetun tavoitteen mukaisesti** ohjelmalla tuetaan unionin innovatiivista ja kilpailukykyistä avaruusekosysteemiä, myös uutta avaruustoimintaa ■ , ja erityisesti asetuksen (EU) 2021/696 6 artiklassa säädettyjä toimia ■ .
2. Komissio **edistää innovointia unionin avaruusekosysteemissä ja uudessa avaruustoiminnassa ohjelman koko keston ajan**
 - a) vahvistamalla perusteet **19** artiklassa tarkoitettujen sopimusten tekemiseksi siten, että varmistetaan startup-yritysten ja pk-yritysten **laajin mahdollinen** osallistuminen eri puolilta unionia ja koko ■ arvoketjussa;

- b) edellyttämällä **19** artiklassa tarkoitettuja *toimeksisaajia esittämään* suunnitelman, jonka avulla *uudet tarjoajaehdokkaat*, startup-yritykset ja pk-yritykset eri puolilta unionia *voidaan mahdollisimman hyvin* sisällyttää **19** artiklassa tarkoitettujen sopimusten mukaisiin toimiin **21 artiklan mukaisesti**;
- c) edellyttämällä **19** artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa, että *uudet tarjoajaehdokkaat*, startup-yritykset, *pk-yritykset ja midcap-yritykset kaikkialta unionista* voivat tarjota omia palvelujaan loppukäyttäjille;
- d) *edistämällä avoimien standardien, avoimen lähdekoodin teknologioiden ja yhteentoimivuuden käyttöä ja kehittämistä turvallisten yhteyksien järjestelmän arkkitehtuurissa synergioiden mahdollistamiseksi, kustannusten optimoimiseksi, luotettavuuden parantamiseksi, innovoinnin edistämiseksi ja laajan kilpailun tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi*;
- e) *edistämällä sellaisten kriittisten teknologioiden kehittämistä ja tuotantoa unionissa, joita tarvitaan valtiollisten palvelujen hyödyntämiseksi*.

3. *Komissio myös*

- a) *tukee ohjelman tarpeiden mukaista palvelusopimusten hankintaa ja yhdistämistä yksityisten investointien houkuttelemiseksi ja edistämiseksi pitkällä aikavälillä, myös yhteishankintojen avulla;*
- b) *edistää naisten vahvempaa osallistumista ja kannustaa siihen ■ ja sisällyttää tarjouspyyntöasiakirjoihin tasa-arvoa ja osallisuutta koskevia tavoitteita;*
- c) *edistää korkean tason taitojen kehittämistä ja koulutustoimintaa avaruuteen liittyvillä aloilla.*

8 artikla

Kestävyys ympäristön ja avaruuden kannalta

1. *Ohjelma on pantava täytäntöön siten, että varmistetaan kestävyys ympäristön ja avaruuden kannalta. Tätä varten 19 artiklassa tarkoitettuihin sopimuksiin ja menettelyihin on sisällyttävä määräyksiä seuraavista:*

- a) *infrastruktuurin kehittämisestä, tuotannosta ja käyttöönotosta aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen minimointi;*
- b) *jäljelle jäävien kasvihuonekaasupäästöjen kompensointijärjestelmän perustaminen;*

- c) *asianmukaiset toimenpiteet sellaisen avaruusalusten aiheuttaman näkyvän ja näkymättömän säteilysaasteen vähentämiseksi, joka voi haitata tähtitieteellistä havainnointia tai muunlaista tutkimusta ja havainnointia;*
 - d) *asianmukaisten tekniikoiden käyttö avaruusaluksissa törmäysten välttämiseksi;*
 - e) *avaruusromun vähentämistä koskevan kattavan suunnitelman toimittaminen ja toteuttaminen ennen käyttöönottovaihetta, mukaan lukien paikannustiedot kiertoradalla, jotta voidaan varmistaa, että järjestelmän satelliitit voivat väistää avaruusromun.*
2. *Tämän asetuksen 19 artiklassa tarkoitettuihin sopimuksiin ja menettelyihin on sisällyttävä velvoite toimittaa dataa, erityisesti lentoratadataa ja suunnitellut liikkeet, yksiköille, jotka vastaavat asetuksen (EU) 2021/696 2 artiklan 10 alakohdassa määriteltyjen SST-tietojen ja saman asetuksen 55 artiklassa tarkoitettujen SST-palvelujen tuottamisesta.*
3. *Komissio varmistaa, että ylläpidetään kattavaa tietokantaa ohjelman avaruusresursseista, johon sisältyy erityisesti tiedot, jotka liittyvät kestävyYTEEN ympäristön ja avaruuden kannalta.*

4. *Komissio antaa 45 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta täsmentämällä tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun tietokannan ominaisuudet sekä kehittämällä sen ylläpitoa ja päivittämistä koskevat menetelmät ja prosessit.*
5. *Edellä olevan 4 kohdan nojalla annettujen delegoitujen säädösten soveltamisala rajoitetaan seuraaviin:*
 - a) *5 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklan 10 kohdassa tarkoitetut unionin omistamat avaruusresurssit;*
 - b) *19 artiklassa tarkoitettujen toimeksisaajien omistamat 5 artiklan 4 kohdassa ja 19 artiklan 10 kohdassa tarkoitetut avaruusresurssit.*

II luku

Palvelut *ja osallistujat*

9 artikla

Valtiolliset palvelut

1. Valtiollisia palveluja tarjotaan *11 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa* tarkoitetuille ohjelman osallistujille.

2. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä valtiollisten palvelujen tarjoamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ottaen huomioon *asetuksen (EU) 2021/696* 66 artiklan *yhdessä jäsenvaltioiden kanssa määritettyjen eri palvelujen nykyisten ja ennakoitujen tarpeiden konsolidoidun* kysynnän, resurssien dynaamisen jakamisen ja *ohjelman eri osallistujien välillä* tehtävän valtiollisten palvelujen priorisoinnin pohjalta käyttäjien tarpeiden merkityksellisyyden ja kriittisyyden sekä tarvittaessa kustannustehokkuuden mukaan.
3. *Jäljempänä 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut valtiolliset palvelut on tarjottava maksutta julkishallinnon valtuuttamille* käyttäjille.
4. *Komissio ostaa 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut palvelut markkinaehdoin varainhoitoasetuksen sovellettavien säännösten mukaisesti tavoitteenaan taata kyseisten palvelujen tarjoaminen kaikille jäsenvaltioille. Kyseisten palvelujen täsmällinen kapasiteetti ja määrärahat määritetään tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä jäsenvaltioiden antamien tietojen perusteella.*

5. Poiketen siitä, mitä **tämän artiklan** 3 kohdassa säädetään, komissio hyväksyy asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, **jos tämä on ehdottoman välttämätöntä valtiollisten palvelujen tarjonnan ja kysynnän yhteensovittamiseksi**, täytäntöönpanosäädöksillä hinnoittelupolitiikan, **jonka on oltava johdonmukainen asetuksen (EU) 2021/696 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hinnoittelupolitiikan kanssa**.

Hyväksymällä hinnoittelupolitiikan komissio varmistaa, että valtiollisten palvelujen tarjoaminen ei vääristä kilpailua, että valtiollisia palveluja on riittävästi ja että määritetty hinta ei johda liiallisen korvauksen maksamiseen **19 artiklassa tarkoitetuille toimeksisaajille**.

6. Tämän artiklan 2 ja 5 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään **47 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

■

7. *Valtiollisten palvelujen asteittainen tarjonta on varmistettava 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun palvelukokonaisuuden mukaisesti edellyttäen, että turvallisten yhteyksien järjestelmän infrastruktuuri on käytettävissä, sen jälkeen kun 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetty toimet on toteutettu ja tarvittaessa olemassa olevien palvelujen ja valmiuksien pohjalta ja niitä hyödyntäen.*
8. *Valtiollisten palvelujen tarjoamisessa on varmistettava jäsenvaltioiden yhdenvertainen kohtelu niiden 25 artiklan 7 kohdassa tarkoitettujen tarpeiden mukaisesti.*

10 artikla

Valtiollisten palvelujen palvelukokonaisuus

I

1. *Valtiollisten palvelujen palvelukokonaisuus vahvistetaan tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti. Se koostuu vähintään seuraavista palveluluokista ja täydentää asetuksen (EU) 2021/696 63 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua GOVSATCOM-palveluja koskevaa kokonaisuutta:*
 - a) *palvelut, jotka on rajattu julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille ja jotka perustuvat valtiolliseen infrastruktuuriin ja edellyttävät korkeaa turvallisuustasoa eivätkä sovellu tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, kuten luotettava maailmanlaajuinen lyhyen vasteajan palvelu tai luotettava avaruusdatan välitys;*
 - b) *kvanttiviestintäpalvelut, kuten QKD-palvelut.*

2. *Valtiollisten palvelujen palvelukokonaisuuteen on sisällyttävä myös kaupalliseen infrastruktuuriin perustuvia julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille tarjottavia palveluja, kuten turvallisia maailmanlaajuisia ja lyhyen vasteajan palveluja ja maailmanlaajuisia kapeakaistapalveluja.*
3. *Valtiollisten palvelujen palvelukokonaisuuteen on sisällyttävä myös kunkin palveluluokan tekniset eritelvät, kuten maantieteellinen kattavuus, taajuus, kaistanleveys, käyttäjälaitteet ja turvaominaisuudet.*
4. *Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä valtiollisten palvelujen palvelukokonaisuuden. Kyseisten täytäntöönpanosäädösten on perustuttava tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin toiminnallisiin vaatimuksiin, jäsenvaltioiden antamiin tietoihin ja 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin yleisiin turvallisuusvaatimuksiin.*

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 47 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä **valtiollisia palveluja** koskevat toiminnalliset vaatimukset, **■** jotka ovat muodoltaan teknisiä eritelmiä **ja täytäntöönpanosuunnitelmia** ja jotka liittyvät erityisesti kriisinhallintaan, **tilannetietoisuuteen**, keskeisen infrastruktuurin hallintaan, mukaan lukien diplomaattiset **ja puolustusalan** viestintäverkot, **sekä muihin julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien tarpeisiin**. Kyseisten toiminnallisten vaatimusten on perustuttava **ohjelman käyttäjien vaatimuksiin, ne on mukautettava kattamaan vahvistettu kysyntä ja** niissä on otettava huomioon olemassa olevien käyttäjälaitteiden ja -verkkojen asettamat vaatimukset sekä **asetuksen (EU) 2021/696** 63 artiklan 2 kohdan **mukaisesti hyväksytyt** GOVSATCOM-palveluja koskevat toiminnalliset vaatimukset. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään **tämän asetuksen 47 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

■

6. **■** Kaupallisen **infrastruktuurin kautta toimitettavien** palvelujen tarjoamista **ja niihin liittyviä riskejä** koskevat ehdot ja edellytykset **määritellään 19** artiklassa tarkoitetuissa **sopimuksissa**.

■

11 artikla

Ohjelman osallistajat ja toimivaltaiset viranomaiset

1. Jäsenvaltiot, neuvosto, komissio ja EUH ovat ohjelman osallistujia siltä osin kuin ne myöntävät luvan valtiollisten palvelujen käyttäjille ***tai tarjoavat kapasiteetteja, sijoituspaikkoja tai laitteistoja.***
2. Unionin virastoista ja elimistä voi tulla ohjelman osallistujia sikäli kuin niiden tehtävien täyttäminen edellyttää tätä ja kyseisen erillisviraston tai elimen ja sitä valvovan unionin toimielimen välillä tehdyssä hallinnollisessa sopimuksessa määritettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.
3. Kolmansista maista ja kansainvälisistä järjestöistä voi tulla ohjelman osallistujia **39** artiklan mukaisesti.

4. Ohjelman kunkin osallistujan on nimettävä yksi turvallisista yhteyksistä vastaava toimivaltainen viranomainen.

Ohjelman osallistujien katsotaan täyttävän ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun vaatimuksen, jos ne täyttävät molemmat seuraavista edellytyksistä:

- a) ne ovat myös GOVSATCOMin osallistujia asetuksen (EU) 2021/696 68 artiklan mukaisesti;
- b) ne ovat nimenneet vastuuviranomaisen *asetuksen (EU) 2021/696* 68 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

5. ***Ohjelman kunkin osallistujan on määritettävä ja toteutettava valtiollisten palvelujen priorisointi niiden käyttäjien välillä, jotka se on valtuuttanut.***

6. Edellä 4 kohdassa tarkoitetun turvallisista yhteyksistä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että

- a) ***valtiollisten*** palvelujen käyttö on ***30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen*** yleisten turvallisuusvaatimusten mukaista;
- b) valtiollisten palvelujen käyttöoikeudet määritellään ja niitä hallinnoidaan;

- c) valtiollisten palvelujen käyttämiseen tarvittavia käyttäjälaitteita ja niihin liittyviä sähköisen viestinnän yhteyksiä ja tietoja käytetään ja hallinnoidaan 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti;
- d) perustetaan keskitetty yhteyspiste avustamaan tarvittaessa turvallisuusriskeistä ja -uhkista ilmoittamisessa, erityisesti ohjelman palveluihin vaikuttavien mahdollisesti haitallisten sähkömagneettisten häiriöiden havaitsemisen yhteydessä.

12 artikla

Valtiollisten palvelujen käyttäjät

1. Seuraavat yhteisöt voidaan hyväksyä valtiollisten palvelujen käyttäjiksi:
 - a) unionin tai jäsenvaltion viranomainen tai julkista valtaa käyttävä elin;
 - b) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka toimii a alakohdassa tarkoitetun yhteisön puolesta ja sen valvonnassa.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiollisten palvelujen käyttäjillä on oltava **11** artiklassa tarkoitettujen ohjelman osallistujien antama asianmukainen valtuutus käyttää valtiollisia palveluja, ja niiden on noudatettava **30** artiklan **3** kohdassa tarkoitettuja yleisiä turvallisuusvaatimuksia.

III luku

Talousarviomäärärahat ja *rahoitus*mekanismit ■

13 artikla

Talousarvio

1. Ohjelman toteuttamiseen ja siihen liittyvien riskien kattamiseen varatut rahoituspuitteet 1 päivänä tammikuuta 2023 alkavalle ja 31 päivänä joulukuuta 2027 päättyvälle kaudelle ovat **1,65** miljardia euroa käypinä hintoina.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määrä myönnetään alustavasti vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehyksestä seuraavasti:

- a) **1 miljardia** euroa otsakkeesta 1 (*Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous*);
 - b) **0,5 miljardia** euroa otsakkeesta 5 (*Turvallisuus ja puolustus*);
 - c) **0,15 miljardia** euroa otsakkeesta 6 (*Naapurialueet ja muu maailma*).
2. Ohjelmaa täydennetään Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, **GOVSATCOM-komponentista** ja naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä (NDICI) myönnettävällä **0,75 miljardin euron määrällä**, jonka ohjeellinen enimmäismäärä on **0,38** miljardia euroa (Horisontti Eurooppa), 0,22 miljardia euroa (GOVSATCOM-komponentti) ja 0,15 miljardia euroa (NDICI). Kyseinen rahoitus toteutetaan asetuksessa (EU) 2021/695, *päätöksessä (EU) 2021/764 sekä asetuksissa (EU) 2021/696 ja (EU) 2021/947 vahvistettujen tavoitteiden, sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti*.

3. **Tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa** tarkoitettu määrä on käytettävä kattamaan kaikki toimet, jotka ovat tarpeen **3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa** tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi **ja 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen ostamiseksi**. Tällaisilla menoilla voidaan kattaa myös seuraavat:
- a) tutkimukset ja asiantuntijakokoukset, erityisesti ohjelman kustannus- ja aikarajoitteiden noudattamisen arvioimiseksi;
 - b) tiedotus- ja viestintätoimet, mukaan lukien yhteisötiedotus unionin politiikan prioriteeteista, jos ne liittyvät välittömästi tämän asetuksen tavoitteisiin, erityisesti siltä osin kuin tavoitteena on luoda synergiaa unionin muiden toimintapolitiikkojen kanssa;
 - c) tietotekniikkaverkot, joiden tehtävänä on käsitellä tai vaihtaa tietoja, ja komission toteuttamat hallinnolliset toimenpiteet, myös turvallisuusallalla;
 - d) ohjelman toteuttamista koskeva tekninen ja hallinnollinen apu, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoiminta, mukaan lukien sisäiset tietotekniikkajärjestelmät.

4. *Toimet, jotka saavat rahoitusta unionin eri ohjelmista kumulatiivisesti, tarkastetaan vain kerran, ja tarkastuksen on katettava kaikki kyseiset ohjelmat ja niihin sovellettavat säännöt.*
5. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimintoja koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.
6. *Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060³⁰ 26 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti kyseisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.*

³⁰ *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).*

14 artikla

Kumulatiivinen ja vaihtoehtoinen rahoitus

Toimi, joka on saanut rahoitusta jostakin muusta unionin ohjelmasta, myös yhteistyössä hallinnoituista rahastoista, voi saada rahoitusta myös ohjelmasta, edellyttäen, että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia. Unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

15 artikla

Ohjelman lisärahoitusosuudet

1. Ohjelma voi saada lisärahoitusosuuksia tai luontoissuorituksia *miltä tahansa seuraavista*:
 - a) unionin virastoilta ja elimiltä;
 - b) jäsenvaltioilta *asiaa koskevien sopimusten mukaisesti*;

c) ohjelmaan osallistuvilta kolmansilta mailta *asiaankuuluvien sopimusten mukaisesti*;

d) ■ kansainvälisiltä järjestöiltä asiaa koskevien sopimusten mukaisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua lisärahoitusosuutta ja tämän asetuksen 9 artiklan 5 kohdan nojalla saatavia tuloja on pidettävä ulkoisena käyttötarkoitukseensa sidottuna tulona varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti ■ .

16 artikla

ESAn rahoitusosuus

ESA voi omien sisäisten sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti sekä unionin ja sen jäsenvaltioiden keskeisiä turvallisuusetuja suojellen osallistua ESAn valinnaisten ohjelmien kautta ohjelman kehittämis- ja validointitoimiin 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hankintapolitiikan johdosta.

17 artikla

Yksityisen sektorin rahoitusosuudet

Jäljempänä 19 artiklassa tarkoitetut toimeksisaajat vastaavat kaikilta osin 5 artiklassa tarkoitetun kaupallisen infrastruktuurin rahoituksesta, jotta voidaan saavuttaa 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu tavoite.

18 artikla

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. Ohjelman täytäntöönpanossa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa, erityisesti avustuksina, palkintoina ja hankintoina. Lisäksi ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta rahoitusvälineiden muodossa rahoitusta yhdistävissä toimissa.

IV luku

Ohjelman täytäntöönpano

19 artikla

Täytäntöönpanomalli

- 1. Ohjelman täytäntöönpanossa noudatetaan tarvittaessa vaiheittaista lähestymistapaa, kunnes 4 artiklassa säädetyt toimet on saatettu päätökseen. Komissio varmistaa koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa, että hankintapolitiikka mahdollistaa mahdollisimman laajan kilpailun, jotta voidaan edistää koko teollisen arvoketjun asianmukaista osallistumista sopimuksiin, jotka liittyvät 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen tai 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen hankintaan.*
- 2. Tämän asetuksen 4 artiklassa säädetyt toimet pannaan täytäntöön useilla varainhoitoasetuksen ja tämän asetuksen 20 artiklassa vahvistettujen hankintaperiaatteiden mukaisesti tehtävillä sopimuksilla, jotka voivat olla muodoltaan käyttöoikeussopimuksia, tavaranhankintasopimuksia, palvelusopimuksia, rakennusurakkasopimuksia tai sekamuotoisia sopimuksia.*

3. *Tässä artiklassa tarkoitetut sopimukset tehdään käyttämällä joko suoraa tai välillistä hallinnointia, ja ne voidaan toteuttaa komission ja avaruusohjelmaviraston välisinä, varainhoitoasetuksen 165 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina toimielinten yhteisinä hankintoina, jolloin komissio toimii johtavana hankintaviranomaisena.*
4. *Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hankintapolitiikan ja tässä artiklassa tarkoitettujen sopimusten on oltava 9 artiklan 2 kohdassa ja 10 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten mukaisia.*
5. *Jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hankintalähestymistavan tuloksena tehdään käyttöoikeussopimuksia, kyseisissä käyttöoikeussopimuksissa on esitettävä turvallisten yhteyksien järjestelmän valtiollisen infrastruktuurin arkkitehtuuri, tehtävät, vastuut, rahoitusjärjestelmä ja riskien jakaminen unionin ja toimeksisaajien välillä ottaen huomioon 6 artiklan mukainen omistusjärjestely ja III luvun mukainen ohjelman rahoitus.*

I

6. Jos käyttöoikeussopimusta ei tehdä, komissio varmistaa 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun tavoitteen optimaalisen toteuttamisen tekemällä tarvittaessa tavaranhankinta-, palvelu- tai rakennusurakkasopimuksen tai sekamuotoisen sopimuksen.
7. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen valtiollisten palvelujen jatkuvuuden, jos tässä artiklassa tarkoitetut toimeksisajaajat eivät pysty täyttämään velvoitteitaan.
8. Tässä artiklassa tarkoitettuja sopimuksia koskevat hankintamenettelyt voidaan tarvittaessa toteuttaa myös yhteishankintoina jäsenvaltioiden kanssa varainhoitoasetuksen 165 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

9. Tässä artiklassa tarkoitetuilla sopimuksilla on *varmistettava erityisesti, että kaupalliseen infrastruktuuriin perustuvien palvelujen tarjoamisen yhteydessä säilytetään unionin keskeiset edut sekä 3 artiklassa tarkoitetut ohjelman yleiset ja erityiset tavoitteet. Kyseisiin sopimuksiin on sisällyttävä myös* riittävät suojatoimet, joilla vältetään liiallisten korvausten maksaminen *tässä artiklassa tarkoitetuille toimeksisaajalle*, kilpailun vääristyminen, *eturistiriidat*, perusteeton syrjintä *ja* muut piilevät välilliset edut. *Tällaisiin suojatoimiin voi sisältyä velvollisuus erottaa toisistaan valtiollisten ja kaupallisten palvelujen tarjoaminen, mukaan lukien vertikaalisesti integroituneesta operaattorista rakenteellisesti ja oikeudellisesti erillisen yhtiön perustaminen valtiollisten palvelujen tarjoamiseksi sekä avoimen, oikeudenmukaisen, kohtuullisen ja syrjimättömän käyttöoikeuden tarjoaminen kaupallisten palvelujen tarjoamiseen tarvittavaan infrastruktuuriin. Sopimuksissa on myös varmistettava, että 22 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät sopimusten koko keston ajan.*
10. *Jos valtiollisissa palveluissa ja kaupallisissa palveluissa käytetään yhteisiä alajärjestelmiä tai rajapintoja synergian varmistamiseksi, tässä artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa on myös määritettävä, mitkä kyseisistä rajapinnoista ja yhteisistä alajärjestelmistä ovat osa valtiollista infrastruktuuria, jotta voidaan varmistaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuusintressien suojaaminen.*

█

20 artikla

Hankintaperiaatteet

1. Ohjelman mukaiset **julkiset** hankinnat toteutetaan varainhoitoasetuksessa vahvistettujen julkisia hankintoja koskevien sääntöjen mukaisesti.
2. Hankintaviranomaisen on ohjelmaa varten toteutettavissa **julkisissa** hankintamenettelyissä noudatettava seuraavia periaatteita, joilla täydennetään varainhoitoasetuksessa vahvistettuja periaatteita:
 - a) edistetään kaikissa jäsenvaltioissa **kautta** unionin ja koko toimitusketjussa kaikkien talouden toimijoiden, etenkin uusien tarjoajaehdokkaiden, startup-yritysten ja pk-yritysten mahdollisimman laajaa ja avointa osallistumista, myös kun tarjoajat käyttävät alihankintaa;
 - b) varmistetaan todellinen kilpailu tarjouskilpailumenettelyssä **ja vältetään mahdollisuuksien mukaan tukeutumista liiaksi yhteen toimittajaan, erityisesti kriittisten laitteiden ja palvelujen osalta**, samalla kun otetaan huomioon teknologisen riippumattomuuden ja palvelujen jatkuvuuden tavoitteet;
 - c) noudatetaan periaatteita, jotka koskevat vapaata pääsyä ja oikeudenmukaista kilpailua, avoimeen ja oikea-aikaiseen tiedottamiseen perustuvia tarjouskilpailuja sekä sovellettavien hankintasääntöjen ja -menettelyjen, valinta- ja myöntämisperusteiden ja muiden merkityksellisten tietojen selkeää ilmoittamista, jotta annetaan kaikille mahdollisille tarjoajille tasapuoliset toimintaedellytykset;

- d) suojellaan unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuutta ja yleistä etua, myös vahvistamalla unionin *strategista* autonomiaa, erityisesti teknologian osalta, *suorittamalla riskinarviointeja ja toteuttamalla toimenpiteitä häiriöriskien lieventämiseksi esimerkiksi silloin, kun käytettävissä on vain yksi toimittaja*;
- e) noudatetaan 30 artiklan 3 kohdassa ■ tarkoitettuja yleisiä turvallisuusvaatimuksia ja edistetään unionin ja sen jäsenvaltioiden keskeisten turvallisuusasetusten suojelemista;
- f) poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 167 artiklassa säädetään, käytetään tarvittaessa useita toimituslähteitä, jotta voidaan paremmin varmistaa ohjelman ■ ja *sen* kustannusten ja aikataulun yleinen hallinta;
- g) edistetään palvelujen *saatavuutta*, jatkuvuutta ja luotettavuutta;
- h) *parannetaan ulkoavaruuteen liittyvän toiminnan turvallisuutta ja kestävyyttä toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä 8 artiklan säännösten mukaisesti*;
- i) varmistetaan, että edistetään tehokkaasti kaikkien yhtäläisiä mahdollisuuksia sekä sukupuolten tasa-arvon vahvistamista ja sukupuolijakauman epätasapainon syihin, kiinnittäen erityistä huomiota siihen, että varmistetaan sukupuolten tasapuolinen edustus arviointilautakunnissa.

21 artikla

Alihankinta

1. Rohkaistakseen **kaikkialla unionissa** uusia tarjoajaehdokkaita, startup-yrityksiä sekä pk-yrityksiä ja niiden rajat ylittävää osallistumista ja tarjotakseen mahdollisimman laajan maantieteellisen kattavuuden samalla suojaten unionin autonomiaa, hankintaviranomaisen on pyydettävä, että tarjoaja teettää osan sopimuksen kohteesta alihankintana kilpailuttamalla asianmukaisilla alihankintatasoilla yrityksiä, **joita eivät kuulu** tarjoajan kanssa samaan ryhmään.
2. ***Jos sopimuksen arvo on yli 10 miljoonaa euroa, hankintaviranomaisen on varmistettava, että vähintään 30 prosenttia sopimuksen arvosta teetetään alihankintana kilpailutuksen perusteella eri alihankinnan tasoilla yrityksissä, jotka eivät kuulu pääurakoitsijan ryhmään, jotta erityisesti varmistetaan pk-yritysten rajat ylittävä osallistuminen avaruusekosysteemiin.***
3. Tarjoajan on perusteltava 1 kohdan mukaisen pyynnön toteuttamatta jättäminen ***tai poikkeaminen 2 kohdan mukaisesta prosentiosuudesta.***

4. *Komissio ilmoittaa 47 artiklassa tarkoitetulle ohjelmakomitealle tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisesta ... päivän ...kuuta ... [tämän asetuksen voimaantulopäivä] jälkeen allekirjoitettujen sopimusten osalta.*

22 artikla

Kelpoisuus- ja osallistumisedellytykset unionin operatiivisten järjestelmien turvallisuuden, eheyden ja häiriönsietokyvyn säilyttämistä varten

Ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä toteutettaviin myöntämismenettelyihin sovelletaan kelpoisuus- ja osallistumisedellytyksiä, jos se on tarpeen ja asianmukaista asetuksen (EU) 2021/696 24 artiklassa tarkoitettujen unionin operatiivisten järjestelmien turvallisuuden, eheyden ja häiriönsietokyvyn säilyttämiseksi, ottaen huomioon tavoite edistää unionin strategista autonomiaa, erityisesti teknologian osalta kaikissa keskeisissä teknologioissa ja arvoketjuissa, ja säilyttää samalla avoin talous.

23 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai jonkin muun oikeudellisen välineen perusteella, kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

V luku

Ohjelman hallinnointi

24 artikla

Hallinnoinnin periaatteet

Ohjelman hallinnoinnin on perustuttava seuraaviin periaatteisiin:

- a) tehtävien ja vastuiden selkeä jako ohjelman täytäntöönpanoon osallistuvien yhteisöjen välillä;
- b) soveltuvin osin hallintorakenteen tarkoituksenmukaisuuden varmistaminen ohjelman ja toimenpiteiden erityistarpeiden mukaan;
- c) ohjelman tiivis valvonta, mukaan lukien kaikkien yhteisöjen tiukka pitäytyminen suunnitelluissa kustannuksissa, aikataulussa ja suorituskyvyssä oman roolinsa ja niille annettujen tehtävien mukaisesti, tämän asetuksen mukaisesti;
- d) avoin ja kustannustehokas hallinta;
- e) palvelun jatkuvuus ja tarvittavan infrastruktuurin jatkuvuus, mukaan lukien ***turvallisuuden seuranta ja hallinta, sekä*** suojaaminen asiaan liittyviltä uhilta;

- f) ohjelman tarjoamien datan, tietojen ja palvelujen käyttäjien tarpeiden sekä asiaan liittyvän tieteellisen ja teknisen kehityksen järjestelmällinen ja jäsennelty huomioon ottaminen;
- g) jatkuvat riskien valvonta- ja vähentämistoimet.

25 artikla

Jäsenvaltioiden tehtävät

1. Jäsenvaltiot **voivat** tarjota teknistä osaamistaan, tietotaitoaan ja apuaan erityisesti turvallisuuden alalla tai tarjoamalla tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan **ohjelman** saataville dataa, tietoja, palveluita tai alueellaan sijaitsevaa ■ infrastruktuuria.
2. Jäsenvaltioiden on **mahdollisuuksien mukaan pyrittävä** varmistamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241³¹ mukaisiin elpymis- ja ■ palautumissuunnitelmiinsa **kuuluvien asiaankuuluvien toimien** johdonmukaisuus ja täydentävyys sekä **valmiuksien yhteentoimivuus** ohjelman **kanssa**.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet ohjelman moitteettoman toiminnan varmistamiseksi ■ .

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

4. ***Jäsenvaltiot voivat auttaa turvaamaan ja suojaamaan ohjelman edellyttämät taajuudet asianmukaisella tasolla.***
5. Jäsenvaltiot ja komissio voivat tehdä yhteistyötä lisätäkseen ohjelman tarjoamien ***valtiollisten*** palvelujen käyttöönottoa.
6. Turvallisuuden alalla jäsenvaltioiden on suoritettava asetuksen (EU) 2021/696 42 artiklassa tarkoitetut tehtävät.
7. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava operatiiviset tarpeensa, ***jotta voidaan vahvistaa*** niiden valtiollisten palvelujen ***kapasiteetti ja tarkentaa niitä koskevat eritelvät.*** ***Niiden on myös neuvottava komissiota kaikissa toimivaltaansa kuuluvissa asioissa, erityisesti antamalla panoksensa täytäntöönpanosäädösten valmisteluun.***

8. *Komissio voi antaa rahoitusosuussopimuksilla erityistehtäviä jäsenvaltioiden organisaatioille, jos asianomainen jäsenvaltio on nimennyt tällaiset organisaatiot. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksellä rahoitusosuuksia koskevat päätökset rahoitusosuussopimusten osalta. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 47 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.*

26 artikla

Komission tehtävät

1. Komissiolla on kokonaisvastuu ohjelman toteuttamisesta, myös turvallisuuden alalla, rajoittamatta kuitenkaan jäsenvaltioiden oikeuksia kansallisen turvallisuuden alalla. Komissio määrittää tämän asetuksen mukaisesti ohjelman painopisteet ja kehityksen *asianmukaisesti vahvistettujen* käyttäjävaatimusten mukaisesti ja valvoo ohjelman toteuttamista, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta muihin unionin toimintapolitiikkoihin.

2. Komissio varmistaa, että tehtävät ja vastuut jaetaan selkeästi ohjelmaan osallistuvien yhteisöjen välillä, ja koordinoi kyseisten yhteisöjen toimintaa. Komissio varmistaa myös, että kaikki yhteisöt, joille on annettu ohjelman toteuttamiseen liittyviä tehtäviä, suojaavat unionin etuja, takaavat unionin varojen moitteettoman hoidon ja noudattavat varainhoitoasetusta ja tätä asetusta.
3. Komissio tekee ja allekirjoittaa **19** artiklassa tarkoitetut sopimukset.
4. Komissio voi antaa ohjelmaan liittyviä välillisesti hallinnoitavia tehtäviä avaruusohjelmavirastolle ja ESAlle niille **27 ja 28** artiklassa säädettyjen tehtävien ja vastuiden mukaisesti. Helpottaakseen 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista ja edistääkseen mahdollisimman tehokasta yhteistyötä komission, avaruusohjelmaviraston ja ESAn välillä komissio voi tehdä rahoitusosuussopimuksia kunkin yhteisön, joille tehtäviä on annettu, kanssa.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksellä rahoitusosuuksia koskevat päätökset rahoitusosuussopimusten osalta. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 47 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

5. Komissio varmistaa **valtiollisten palvelujen** käyttöönoton ja käytön, sanotun kuitenkin rajoittamatta **19** artiklassa tarkoitettujen **toimeksisaajien**, avaruusohjelmaviraston tai muiden yhteisöjen, joille tehtäviä on annettu, tehtäviä. Se varmistaa ohjelman ja unionin muiden toimien ja ohjelmien välisen täydentävyyden, johdonmukaisuuden, synergian ja yhteydet.
6. Komissio varmistaa tarvittaessa ohjelman puitteissa toteutettavien toimien johdonmukaisuuden avaruusosalalla unionin, kansallisella tai kansainvälisellä tasolla **jo** toteutettujen toimien kanssa. Se kannustaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, **helpottaa niiden teknisten valmiuksien ja kehityksen yhteentoimivuutta avaruusosalalla ja pyrkii**, jos se on ohjelman kannalta oleellista, **varmistamaan turvallisten yhteyksien järjestelmän johdonmukaisuuden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien puitteissa kehitettyjen asiaankuuluvien toimien kanssa sekä kyseisten suunnitelmien puitteissa kehitettyjen valmiuksien yhteentoimivuuden**.
7. Komissio ilmoittaa **Euroopan parlamentille ja 47** artiklan **1** kohdassa tarkoitetulle ohjelmakomitealle hankintamenettelyjen arvioinnin väliaikaiset ja lopulliset tulokset sekä julkisten ja yksityisten yhteisöjen kanssa tehtävät sopimukset, mukaan lukien alihankintasopimukset.

27 artikla

AvaruushjelmaViraston tehtävät

1. AvaruushjelmaViraston omana tehtävänä on varmistaa turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan kautta valtiollisen infrastruktuurin ja valtiollisten palvelujen turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntä asetuksen (EU) 2021/696 V osaston II luvun mukaisesti.
2. Komissio antaa avaruushjelmaVirastolle, *edellyttäen että sillä on toimintavalmiudet ja erityisesti riittävät henkilöstöressit*, yhden tai useamman rahoitusosuussopimuksen nojalla seuraavat tehtävät:
 - a) ohjelman valtiollisen infrastruktuurin *koko operatiivinen hallinnointi tai osa siitä*;
 - b) valtiollisen infrastruktuurin toiminnallisen turvallisuuden varmistaminen, mukaan lukien riski- ja uhka-analyysi, turvallisuuden seuranta, erityisesti teknisten eritelmien ja toiminnallisten menettelyjen määrittäminen, ja sen seuranta, että ne noudattavat 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja yleisiä turvallisuusvaatimuksia;

- c) valtiollisten palvelujen tarjoaminen *erityisesti GOVSATCOM-keskittymän kautta*;
- d) **19** artiklassa tarkoitettujen sopimusten hallinnointi niiden tekemisen ja allekirjoittamisen jälkeen;
- e) valtiollisten palvelujen käyttäjiin liittyvien seikkojen yleisen tason koordinointi tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, asiaankuuluvien unionin virastojen, EUH:n ja muiden yhteisöjen kanssa;
- f) sellaisten toimien toteuttaminen, jotka liittyvät ohjelman tarjoamien palvelujen käyttöönottoon käyttäjien keskuudessa vaikuttamatta niihin toimiin, joita toimeksisaajat toteuttavat **19** artiklassa tarkoitettujen sopimusten nojalla.

3. *Komissio voi yhden tai useamman rahoitusosuussopimuksen avulla antaa avaruusohjelmaviraston hoidettavaksi muita tehtäviä ohjelman tarpeiden perusteella.*
4. Jos avaruusohjelmavirastolle annetaan tehtäviä, niiden toteuttamista varten on asetettava käyttöön asianmukaiset rahoitus- ja henkilöresurssit sekä hallinnolliset resurssit. Tätä varten komissio voi osoittaa osan avaruusohjelmavirastolle annettujen tehtävien toteuttamiseen tarkoitettusta talousarviosta tarvittavien henkilöresurssien rahoittamiseen.
5. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdassa säädetään, ja edellyttäen, että komissio arvioi unionin etujen suojaamisen, avaruusohjelmavirasto voi antaa rahoitusosuussopimusten kautta tiettyjä toimia muiden yhteisöjen suoritettavaksi näiden toimivallan puitteissa komissioon sovellettavien välillisen hallinnoinnin edellytysten mukaisesti.

28 artikla

ESAn tehtävät

1. Edellyttäen, että unionin etua suojataan, ESAlle **annetaan** sen erityisalan puitteissa seuraavat tehtävät:
 - a) 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen kehittämis- ja **validointitoimien ja asiaan liittyvien käyttöönottoimien** sekä **4 artiklan 1 kohdan e alakohdassa** tarkoitetun **kehittämisen valvonta, joka toteutetaan 19 artiklassa tarkoitettujen sopimusten puitteissa 26 artiklan 4 kohdassa** tarkoitetuissa **rahoitusosuussopimuksissa sovittavien ehtojen ja edellytysten mukaisesti siten, että varmistetaan koordinointi ESAlle tämän artiklan nojalla annettujen tehtävien ja talousarvion** sekä **16 artiklassa** tarkoitetun **mahdollisen ESAn** rahoitusosuuden välillä;
 - b) asiantuntemuksen antaminen komissiolle ■ , myös ohjelman **eritelmien** laatimista ja sen teknisten näkökohtien **täytäntöönpanoa** varten;
 - c) tuen antaminen **19** artiklan mukaisesti **tehtyjen** sopimusten arvioinnin osalta;
 - d) **tehtävät, jotka liittyvät 4 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun EuroQCI:n avaruussegmenttiin ja siihen liittyvään maasegmenttiin.**

2. Komission tekemän arvioinnin perusteella ESAn hoidettavaksi voidaan antaa muita tehtäviä ohjelman tarpeiden perusteella ■ edellyttäen, että ne eivät ole päällekkäisiä toisen yhteisön ohjelman yhteydessä suorittamien tehtävien kanssa ja että niillä pyritään parantamaan ohjelman toimien toteuttamisen tehokkuutta.

VI luku

Ohjelman turvallisuus

29 artikla

Turvallisuusperiaatteet

Ohjelmaan sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 33 artiklaa.

30 artikla

Turvallisuuden hallinnointi

1. Komissio varmistaa toimivaltansa puitteissa avaruusohjelmaviraston tuella korkeatasoisen turvallisuuden erityisesti seuraavissa kysymyksissä:
 - a) maa- ja avaruusinfrastruktuurin sekä palvelujen tarjoamisen suojaaminen erityisesti fyysisiltä tai kyberhyökkäyksiltä, datavirtojen häiriöt mukaan luettuina;

- b) teknologian siirtojen valvonta ja hallinta;
- c) hankitun pätevyyden ja osaamisen kehittäminen ja säilyttäminen unionissa;
- d) arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien ja turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen.

2. *Komissio kuulee neuvostoa ja jäsenvaltioita EuroQCI-infrastruktuurin kaikkien näkökohtien, erityisesti EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen liittyvän QKD-palvelun, määrittelystä ja suunnittelusta.*

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen tarkoitettujen salaustuotteiden arviointi ja hyväksyntä on suoritettava ottaen huomioon neuvoston ja jäsenvaltioiden rooli ja toimivalta.

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunta varmistaa turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntämenettelyssä, että käytetään ainoastaan hyväksytyjä salaustuotteita.

3. Tämän artiklan 1 kohdan soveltamiseksi komissio varmistaa, että 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu valtiollisesta infrastruktuurista tehdään riski- ja uhka-analyysi. Kyseisen analyysin perusteella se määrittää täytäntöönpanosäädöksillä yleiset turvallisuusvaatimukset. Tässä yhteydessä komissio ottaa huomioon näiden vaatimusten vaikutukset valtiollisen infrastruktuurin moitteettomaan toimintaan, erityisesti kustannusten, riskinhallinnan ja aikataulun osalta, ja varmistaa, ettei yleinen turvallisuustaso heikenny eikä laitteiden toiminta vaarannu ja että kyberriskit otetaan huomioon. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään **47 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
4. Ohjelmaan sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 34 artiklan 3–7 kohtaa. Tätä asetusta sovellettaessa asetuksen (EU) 2021/696 34 artiklassa olevalla ilmaisulla 'komponentti' tarkoitetaan 'valtiollista infrastruktuuria', **valtiolliset palvelut mukaan lukien**, ja kaikkia viittauksia asetuksen (EU) 2021/696 34 artiklan 2 kohtaan pidetään viittauksina tämän artiklan 3 kohtaan.

31 artikla

Käytettävän järjestelmän ja palvelujen turvallisuus

Jos järjestelmän käyttö tai valtiollisten palvelujen tarjoaminen saattaa vaikuttaa unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen, sovelletaan päätöksessä (YUTP) **2021/698** vahvistettuja menettelyjä.

32 artikla

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen

Avaruusohjelmaviraston yhteyteen asetuksen (EU) 2021/696 72 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla perustettu turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunta on ohjelman valtiollisen infrastruktuurin ja ***siihen liittyvien valtiollisten palvelujen*** turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntäviranomainen.

33 artikla

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksynnän yleiset periaatteet

Ohjelmaan liittyvät turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntätoimet on toteutettava asetuksen (EU) 2021/696 37 artiklan a–j alakohdassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Tätä asetusta sovellettaessa asetuksen (EU) 2021/696 37 artiklassa olevalla ilmaisulla 'komponentti' tarkoitetaan 'valtiollista infrastruktuuria' ja kaikkia viittauksia asetuksen (EU) 2021/696 34 artiklan 2 kohtaan pidetään viittauksina tämän asetuksen 27 artiklan 2 kohtaan.

34 artikla

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan tehtävät ja kokoonpano

1. Ohjelmaan sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 38 artiklaa, lukuun ottamatta 2 kohdan c–f alakohdtaa ja 3 kohdan b alakohdtaa, ja 39 artiklaa.
2. ***Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnalla on 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien lisäksi seuraavat tehtävät:***
 - a) ***se tarkastelee kaikkia turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntään liittyviä asiakirjoja ja hyväksyy ne, lukuun ottamatta asiakirjoja, joiden hyväksyminen kuuluu 30 artiklan 3 kohdan nojalla komissiolle;***

- b) *se antaa toimivaltansa puitteissa neuvoja komissiolle 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen säädösten tekstiluonnosten laadinnassa, myös turvallisuusmenettelyjen vahvistamisessa, ja antaa lopullisen kantansa sisältävän lausunnon;*
- c) *se tarkastelee asetuksen (EU) 2021/696 37 artiklan h alakohdassa tarkoitetun valvontamenettelyn mukaisesti laadittua turvallisuusriskinarviointia ja tämän asetuksen 30 artiklan 3 kohdan mukaisesti laadittua riski- ja uhka-analyysiiä, hyväksyy ne ja toimii yhteistyössä komission kanssa riskinvähentämistoimenpiteiden laatimiseksi.*
3. Sen lisäksi, mitä 1 kohdassa säädetään, *ainoastaan valtiolliseen infrastruktuuriin ja palveluihin osallistuvien* toimeksisaajien edustajat voidaan poikkeuksellisesti kutsua osallistumaan tarkkailijoina turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan kokouksiin kyseisiin toimeksisaajiin suoraan liittyvissä asioissa. *Toimeksisaajien osallistumista koskevat järjestelyt ja edellytykset vahvistetaan turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan työjärjestyksessä.*

35 artikla

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan äänestyssäännöt

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan äänestyssääntöihin sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 40 artiklaa.

36 artikla

Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan päätösten tiedoksi antaminen ja niiden vaikutukset

1. Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan päätöksiin sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 41 artiklan 1–4 kohtaa. Tätä asetusta sovellettaessa asetuksen (EU) 2021/696 41 artiklassa olevalla ilmaisulla 'komponentti' tarkoitetaan 'valtiollista infrastruktuuria'.
2. Turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan työskentelyaikataulu ei saa haitata **41 artiklan 1 kohdassa** tarkoitettuihin työohjelmiin sisältyville toimille asetettua aikataulua.

37 artikla

Jäsenvaltioiden tehtävät turvallisuusjärjestelyjen hyväksynnässä

Ohjelmaan sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 42 artiklaa.

38 artikla

Turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen

1. Ohjelmaan liittyviin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin sovelletaan asetuksen (EU) 2021/696 43 artiklaa.
2. *Jollei turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuudesta ja vaihdosta unionin toimielinten ja ESA:n välillä tehdyssä sopimuksessa toisin määrätä, ESA voi tuottaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja sille 28 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla annettujen tehtävien yhteydessä.*

VII luku

Kansainväliset suhteet

39 artikla

Kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen osallistuminen ohjelmaan

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan mukaisesti tehdyissä kolmannen maan osallistumista johonkin unionin ohjelmaan koskevista erityissopimuksissa vahvistettujen edellytysten mukaisesti ohjelmaan voivat osallistua EFTA:n jäsenet, jotka ovat ETA:n jäseniä, sekä seuraavat kolmannet maat:

- a) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
- b) Euroopan naapuruuspolitiikan maat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
- c) muut kuin a ja b alakohdassa tarkoitetut kolmannet maat.

2. Kansainväliset ***järjestöt*** voivat osallistua ohjelmaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan mukaisesti tehtyjen ***asiaankuuluvien sopimusten*** mukaisesti.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa erityisessä sopimuksessa
 - a) varmistetaan asianmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - b) vahvistetaan ohjelmiin ja niiden hallintokustannuksiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien laskentatapa;
 - c) ei anneta kolmannelle maalle tai kansainväliselle järjestölle unionin ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - d) taataan unionin oikeus varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.

█

4. Rajoittamatta 1, 2 ja 3 kohdassa säädettyjen edellytysten soveltamista komissio voi turvallisuuden varmistamiseksi vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä lisävaatimuksia kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen ohjelmaan osallistumiselle siinä määrin kuin se on yhteensopivaa 1 ja 2 *kohdassa* tarkoitettujen voimassa olevien sopimusten kanssa.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään *47 artiklan 3 kohdassa* tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

40 artikla

Kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen mahdollisuus käyttää valtiollisia palveluja

Kolmannet maat tai kansainväliset järjestöt voivat saada pääsyn valtiollisiin palveluihin edellyttäen, että ne:

- a) tekevät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan mukaisesti sopimuksen, jossa vahvistetaan valtiollisiin palveluihin pääsyä koskevat ehdot;
- b) täyttävät asetuksen (EU) 2021/696 43 artiklan 1 kohdan vaatimukset.

Tätä asetusta sovellettaessa asetuksen (EU) 2021/696 43 artiklan 1 kohdassa olevia viittauksia 'ohjelmaan' pidetään viittauksina tällä asetuksella perustettuun 'ohjelmaan'.

VIII luku

Ohjelmasuunnittelu, seuranta, arviointi ja valvonta

41 artikla

Ohjelmasuunnittelu, seuranta ja raportointi

1. Ohjelma toteutetaan varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitetuilla työohjelmilla. Työohjelmissa on esitettävä toimet ja niihin liittyvät määrärahat, joita ohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, sekä tarvittaessa rahoitusta yhdistäviä toimia varten varattu kokonaismäärä. Työohjelmilla täydennetään asetuksen (EU) 2021/696 100 artiklassa tarkoitettuja GOVSATCOM-komponentin työohjelmia.

Komissio hyväksyy työohjelmat täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään **47 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa tarkoitettujen yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä.
3. Siirretään komissiolle valta antaa **45** artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä tarvittaessa indikaattoreiden osalta sekä täydennetään tätä asetusta säännöksillä, jotka koskevat seuranta- ja arviointikehyksen luomista.

4. Tämän artiklan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan **46** artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen erittäin kiireellisissä tapauksissa.
5. Tuloraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti.

Sitä varten unionin rahoituksen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

6. Sovellettaessa 2 kohtaa unionin varojen saajien on annettava asianmukaiset tiedot. Tulosten tarkistamiseen tarvittavat tiedot on kerättävä tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti.

42 artikla

Arviointi

1. Komissio suorittaa ohjelman arvioinnit oikea-aikaisesti, jotta niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa.
2. Komissio ilmoittaa viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [*yksi vuosi tämän asetuksen voimaantulosta*] ja sen jälkeen joka vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle *ohjelman täytäntöönpanon alkuvaihetta koskevista tärkeimmistä havainnoista, mukaan lukien määrittelytoimien loppuun saattaminen, käyttäjien tarpeiden vahvistaminen ja täytäntöönpanosuunnitelmat sekä asiaankuuluvien sidosryhmien näkemykset unionin ja kansallisella tasolla.*

3. Komissio arvioi ohjelman toteuttamista *30 päivään kesäkuuta 2026 mennessä 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden pohjalta*. Tätä varten komissio arvioi
- a) ohjelmassa tarjottavien *turvallisten yhteyksien järjestelmän ja* palveluiden tuloksia, *erityisesti lyhyttä vasteaikaa, luotettavuutta, riippumattomuutta ja maailmanlaajuisista saatavuutta;*
 - b) *hallinto- ja täytäntöönpanomalleja ja niiden tehokkuutta;*
 - c) ohjelman käyttäjien tarpeiden kehitystä ja yhteiskäyttöä;
 - d) *ohjelman synergiaa ja täydentävyyttä muiden unionin ohjelmien, erityisesti unionin avaruusohjelman GOVSATCOM- ja muiden komponenttien kanssa;*
 - e) *käytettävissä olevien valmiuksien, innovaatioiden ja uuden teknologian kehittymistä avaruusekosysteemissä;*
 - f) *startup-yritysten ja pk-yritysten osallistumista kaikkialla unionissa;*

- g) ohjelman ympäristövaikutuksia ottaen huomioon 8 artiklassa säädetyt perusteet;*
- h) mahdollisia kustannusten ylityksiä, hankkeen määräaikojen noudattamisen oikea-aikaisuutta sekä ohjelman hallinnon ja hallinnoinnin vaikuttavuutta;*
- i) ohjelman toimien vaikuttavuutta, tehokkuutta, merkityksellisyyttä, johdonmukaisuutta ja unionin tasolla saatavaa lisäarvoa.*

Arviointiin liitetään tarvittaessa asianmukainen ehdotus.

4. Ohjelman arvioinnissa otetaan huomioon asetuksen (EU) 2021/696 102 artiklan mukaisesti tehdyn GOVSATCOM-komponentin arvioinnin tulokset.
5. Komissio toimittaa arviointien päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.
6. Tämän asetuksen täytäntöönpanoon osallistuvien yhteisöjen on toimitettava komissiolle data ja tiedot, joita tarvitaan 1 kohdassa tarkoitettua arviointia varten.

7. Avaruusohjelmavirasto antaa kahden vuoden kuluttua täyden toimintavalmiuden saavuttamisesta ja joka toinen vuosi sen jälkeen asiaankuuluvia sidosryhmiä kuultuaan markkinaraportin ohjelman vaikutuksista *unionin* kaupallisen satelliittiteollisuuden tuotantoketjun *alku- ja loppupään* yrityksiin, jotta voidaan varmistaa mahdollisimman vähäinen vaikutus kilpailuun ja säilyttää innovointikannustimet.

43 artikla

Tarkastukset

Henkilöiden tai yhteisöjen, mukaan lukien muut kuin unionin toimielinten tai elinten valtuuttamat henkilöt ja yhteisöt, tekemät unionin rahoitusosuuden käyttöä koskevat tarkastukset muodostavat yleisen varmuuden perustan varainhoitoasetuksen 127 artiklan mukaisesti.

44 artikla

Henkilötietojen ja yksityisyyden suoja

Tässä asetuksessa säädettyjen tehtävien ja toimien suorittamiseen liittyvässä henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan henkilötietojen suojaan sovellettavaa lainsäädäntöä, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksia (EU) 2016/679³² ja (EU) 2018/1725³³, avaruusohjelmaviraston suorittamat tehtävät ja toimet mukaan luettuina.

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

IX luku

Delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset

45 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle **8 artiklan 4 kohdassa ja 41 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä 31 päivään joulukuuta 2028 saakka.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa **8 artiklan 4 kohdassa ja 41 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettua säädösvallan siirtoa.
Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan **8 artiklan 4 kohdan tai 41 artiklan 3 kohdan** nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

46 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säädökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.
2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat **45 artiklan 6 kohdassa** tarkoitetun menettelyn mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen välittömästi sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

47 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa asetuksen (EU) 2021/696 107 artiklalla perustettu ohjelmakomitea GOVSATCOM-kokoonpanossa. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

Tämän asetuksen **5 artiklan 3 kohdassa ja 30 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten hyväksymistä varten tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu ohjelmakomitea kokoontuu asetuksen (EU) 2021/696 107 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettussa turvallisuuskokoonpanossa.

Tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa ja 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten hyväksymistä varten ohjelmakomitea on otettava asianmukaisesti mukaan asetuksen (EU) 2021/696 107 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettussa turvallisuuskokoonpanossaan.

2. ***Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.***
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

4. Jos ohjelmakomitea ei anna lausuntoa tämän asetuksen **30 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettua täytäntöönpanosäädöstä koskevasta ehdotuksesta, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tällöin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

X luku

Siirtymä- ja loppusäännökset

48 artikla

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.
2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat ohjelmaa, ohjelman nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia.
3. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

49 artikla

Palvelujen jatkuvuus vuoden 2027 jälkeen

Unionin talousarvioon voidaan 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien kulujen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen ohjelman päättymiseen mennessä, sekä sellaisten kulujen kattamiseksi, jotka liittyvät kriittisiin toiminnallisiin toimiin ja kriittisten palvelujen tarjoamiseen.

50 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan *kolmantena* päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja

Liite

OHJELMAN ARVIOINNISSA KÄYTETTÄVÄT INDIKAATTORIT

Ohjelmaa seurataan tarkasti sellaisten indikaattoreiden perusteella, joilla pyritään mittaamaan, missä määrin ohjelman erityistavoitteet on saavutettu. Seurannan tarkoituksena on hallinnollisten rasitteiden ja kustannusten minimoiminen. Tätä varten kerätään tietoja seuraavista avainindikaattoreista:

1. 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vahvistettu yleistavoite

Indikaattori 1.1: Jäsenvaltioiden hallitukset ja unionin toimielimet, elimet, toimistot ja virastot voivat käyttää ensimmäisiä ensivaiheen valtiollisia palveluja vuonna 2024

Indikaattori 1.2: Jäsenvaltioiden hallitukset ja unionin toimielimet, elimet, toimistot ja virastot voivat käyttää täyden toimintakyvyn kapasiteettia, joka vastaa palveluvalikoimassa vuonna 2027 määriteltäviä käyttäjien tarpeita ja kysyntää

Indikaattori 1.3: Valtiollisten palvelujen saatavuuden prosenttiosuus kutakin käyttöön otettua valtiollista palvelua kohti

Indikaattori 1.4: Kunkin käyttöön otetun valtiollisen palvelun nopeus, kaistanleveys ja vasteaika maailmanlaajuisesti

Indikaattori 1.5: Kaikkien käytössä olevien valtiollisten palvelujen maantieteellisen saatavuuden prosenttiosuus jäsenvaltioiden alueella

Indikaattori 1.6: Palveluvalikoimaan liittyvien käyttöön otettujen palvelujen prosenttiosuus

Indikaattori 1.7: Käytettävissä olevan kapasiteetin prosenttiosuus kutakin käyttöön otettua palvelua kohti

Indikaattori 1.8: Kulut loppuunsaattamiseen saakka

Indikaattori 1.9: Ohjelman osallistujat ja ohjelmaan 39 artiklan mukaisesti osallistuvien kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen määrä

Indikaattori 1.10: Unionin toimielinten unionin ulkopuolisilta toimijoilta ostaman satelliittikapasiteetin kehitys

Indikaattori 1.11: Sellaisten laukaisujen lukumäärä, joita ei suoriteta unionin alueelta tai ETA:n jäseninä olevien EFTA-maiden alueelta

Indikaattori 1.12: Julkishallinnon valtuuttamien käyttäjien lukumäärä unionissa

2. 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yleistavoite

Indikaattori 2.1: Kaupallisen palvelun saatavuuden prosenttiosuus

Indikaattori 2.2: Kaupallisen satelliittilaajakaistapalvelun *nopeus, kaistanleveys, luotettavuus ja vasteaika maailmanlaajuisesti*

Indikaattori 2.3: Viestinnän katvealueiden prosenttiosuus jäsenvaltioiden alueilla

Indikaattori 2.4: Yksityisen sektorin investointien määrä

3. 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettu erityistavoite

Indikaattori 3.1: GOVSATCOM-keskittymät voivat tarjota turvallisten yhteyksien järjestelmään perustuvia palveluja

Indikaattori 3.2: Unionin olemassa olevan kapasiteetin täysimääräinen integrointi GOVSATCOMin maainfrastruktuurin integroinnilla

4. 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa vahvistettu erityistavoite

Indikaattori 4.1: *Kriisitilanteista aiheutuvien*, jäsenvaltioiden televiestintäverkkojen niiden merkittävien käyttökeskeytysten vuotuinen määrä, joita turvallisten yhteyksien järjestelmän *tarjoamat valtiolliset palvelut* vähentävät

Indikaattori 4.2: *Vuotuisessa kyselyssä mitattu julkishallinnon valtuuttamien* käyttäjien tyytyväisyys turvallisten yhteyksien järjestelmän suorituskykyyn

Indikaattori 4.3: Eri teknologioiden ja viestintäprotokollien validointi ja akkreditointi

5. *3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettu erityistavoite:*

Indikaattori 5.1: EuroQCI:n toimintaan tarvittavien kiertoradalla ja toiminnassa olevien satelliittien lukumäärä

6. *3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettu erityistavoite*

Indikaattori 6.1: Satelliittien lukumäärä kiertoratapaikkaa kohden vuosina 2025, 2026 ja 2027

7. *3 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettu erityistavoite*

Indikaattori 7.1: Valtiollinen infrastruktuuri ja siihen liittyvät valtiolliset palvelut, jotka ovat saaneet turvallisuusjärjestelyjen hyväksynnän

Indikaattori 7.2: Turvallisten yhteyksien järjestelmään liittyvien kyberturvallisuuspoikkeamien ja sähkömagneettisten häiriöiden vuosittainen lukumäärä ja vaikutuksen vakavuus (salainen)

8. *3 artiklan 2 kohdan f alakohdassa vahvistettu erityistavoite*

Indikaattori 8.1: Unionin avaruusohjelman muita komponentteja palvelevien satelliittialajärjestelmien, myös hyötykuormien, määrä

9. *3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa vahvistettu erityistavoite*

Indikaattori 9.1: Ohjelmaan osallistuvien startup-yritysten, pk-yritysten ja midcap-yritysten lukumäärä ja prosenttiosuudet sopimuksen arvosta

Indikaattori 9.2: Sellaisten sopimusten arvon kokonaisprosenttiosuus, jotka pääurakoitsijat ovat teettäneet alihankintana muilla kuin pääurakoitsijan ryhmään kuuluvilla pk-yrityksillä, ja niiden rajatylittävän osallistumisen osuus

Indikaattori 9.3: Niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, joissa startup- ja pk-yritykset osallistuvat ohjelmaan

10. *3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa vahvistettu erityistavoite*

Indikaattori 10.1: Uusien ■ satelliittiviestinnän ■ käyttäjien lukumäärä strategisesti tärkeillä maantieteellisillä alueilla unionin ulkopuolella

Indikaattori 10.2: Tarvittavien palvelujen maantieteellisen saatavuuden prosenttiosuus strategisesti tärkeillä alueilla unionin ulkopuolella

Indikaattori 10.3: Niiden maiden lukumäärä, joissa satelliittilaajakaista on käyttäjien saatavilla

11. *3 artiklan 2 kohdan i alakohdassa vahvistettu erityistavoite*

Indikaattori 11.1: Ohjelman kehittämisen, tuotannon ja käyttöönoton hiilijalanjälki

Indikaattori 11.2: Aktiivisten, käytöstä poistettujen ja talteenotettujen satelliittien lukumäärä

Indikaattori 11.3: Järjestelmän synnyttämän avaruusromun määrä

Indikaattori 11.4: Läheltä piti -tilanteiden lukumäärä

Indikaattori 11.5: EU:n SST-konsortion kanssa jaettujen satelliittien lentoratadata

Indikaattori 11.6: Tähtitieteellistä havainnointia haittaavan valon heijastusvaikutuksen asianmukainen mittaaminen

Tämän säädöksen osalta on annettu kaksi lausumaa, jotka ovat saatavilla virallisessa lehdessä [julkaisutoimisto lisää EUVL C XXX, XX.XX.2023, s. XX] ja seuraavasta linkistä [/seuraavista linkeistä] [julkaisutoimisto lisää linkin/linkit lausumiin].

Yhteinen poliittinen lausuma unionin turvallisten yhteyksien ohjelman rahoittamisesta vuosina 2023–2027

Rajoittamatta budjettivallan käyttäjän oikeuksia vuotuisessa talousarviomenettelyssä **Euroopan parlamentti ja neuvosto** sopivat, että vuosina 2023–2027 unionin turvallisten yhteyksien ohjelma rahoitetaan alustavasti seuraavasti:

- 200 miljoonaa euroa otsakkeiden 1 ja 5 kohdentamattomista liikkumavaroista,
- 1,450 miljardia euroa otsakkeiden 1, 5 ja 6 rahoitusosuuksista.

Yhteinen poliittinen lausuma Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan liittyvien vapautettujen varojen uudelleenkäytöstä

Yhteisessä julistuksessaan tutkimusohjelmaan liittyvien vapautettujen varojen uudelleenkäytöstä³⁴ Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio olivat yhtä mieltä siitä, että varainhoitoasetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti tutkimusohjelman hyödyksi otetaan uudelleen käyttöön maksusitoumusmäärärahoja, jotka vastaavat enintään 0,5 miljardin euron edestä (vuoden 2018 hintoina) kauden 2021–2027 sitoumuksia, jotka on vapautettu Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan tai sitä edeltävään Horisontti 2020 -ohjelmaan³⁵ kuuluneiden kokonaan tai osittain toteutumatta jääneiden hankkeiden vuoksi.

Julkilausemassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta³⁶ Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio sopivat, että kyseisen määrän ohjeellinen jakautuminen on seuraava: 300 000 000 euroa vuoden 2018 kiinteinä hintoina klusterille ”Digitaalitalous ja -teknologia, teollisuus ja avaruusala” erityisesti kvanttitutkimukseen.

Rajoittamatta budjettivallan käyttäjän valtaa vuotuisessa talousarviomenettelyssä ja komission valtaa toteuttaa talousarviota **Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio** sopivat, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelman klusterissa ”Digitaalitalous ja -teknologia, teollisuus ja avaruusala” osoitetaan 200 000 000 euron ohjeellinen määrä vuoden 2018 kiinteinä hintoina turvallisia yhteyksiä koskevaan tutkimukseen.

³⁴ EUVL C 444 I, 22.12.2020, s. 3.

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1291/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Horisontti 2020” (2014–2020) ja päätöksen N:o 1982/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 104).

³⁶ EUVL C 185, 12.5.2021, s. 1.